CONCEPT

Verslag van de openbare raadsvergadering van de gemeente Wijchen gehouden op 5 november 2026 om 16.00 uur in het Kasteel te Wijchen

Voorzitter	Burgemeester, mevr. R. Helmer-Englebert
CDA	Dhr. H.J.G. Bijmans
	Mevr. A.M. Gooiker-Loeffen
	Mevr. C.E. Hoogteijling
D66 Wijchen	Mevr. J.E.M. Janssen
	Dhr. M.J.H. Lukkezen vanaf 18.00u
Emilia	Dhr. P.P. Verbeeten
Hart voor Wijchen	Dhr. D.L.W. Herms
	Dhr. L.J.P.G. Herms
	Dhr. J.A.G. Vrolijks
Kernachtig Wijchen	Mevr. J.M. Driessen-Slingerland
	Dhr. J.M.T. Evers
	Dhr. H.J. Grobbe
	Mevr. H.J. Janssen
	Dhr. J.T.G. Kersten
	Dhr. T.R.D. Klinkhamer
	Mevr. R.H.J. Kuipers
	Mevr. R. Loermans
	Mevr. J.C.A. Rietveld
	Dhr. M.A.J. Verharen
PRO Wijchen	Dhr. T.T.M. Burgers
	Mevr. M.G.A. van de Rakt
	Mevr. S. Smeets
VVD	Dhr. E.H.M. ten Buren
	Dhr. R.A.J. Schraven
Raadsgriffier	Mevr. R. Waumans
Wethouders	Dhr. A.A.A.M. van Bronkhorst
	Mevr. A.M. van Dam
	Dhr. G.W.R. Gerrits
	Dhr. P.R. Oomen
Verslaglegging	Emma Handson B.V.
Afwezig met kennisgeving	Mevr. E.L. van Tilburg (Hart voor Wijchen)
	Dhr. Y.J.T.M. Merkus (PRO)
	Mevr. A.C.M. Peters-Vroom (aanwezig 19.15-19.30u)

---

1. Opening en bezinning

De voorzitter, mevrouw R. Helmer-Englebert, opent de raadsvergadering en heet alle aanwezigen van harte welkom, zowel in de raadzaal als op de publieke tribune en degenen die via de livestream volgen. Ze legt uit dat de vergadering zich vandaag richt op hoe de gemeente Wijchen in 2027 met haar financiële middelen omgaat, welke plannen worden uitgevoerd en

welke middelen daarvoor beschikbaar zijn. Ze benadrukt dat geld, in het Wijchens aangeduid als 'gengelt', veel problemen kan oplossen en dat het belangrijk is te voorkomen dat de gemeente 'keps' (platzak) raakt. De voorzitter vermeldt dat op deze dag verschillende bekende artiesten jarig zijn, waaronder Ike Turner, Brian Adams, René Froger, Herman Brood en Art Garfunkel. Ze feliciteert ook mevrouw Hoogteijling (CDA) met haar verjaardag en bedankt haar voor de traktatie. Na deze feestelijke start vraagt de voorzitter om een moment van bezinning.

De voorzitter geeft aan dat de heer Lukkezen (D66) zich heeft afgemeld, maar waarschijnlijk later aansluit. Ook mevrouw van Tilburg (Hart voor Wijchen) en mevrouw Peters-Vroom (VVD) en de heer Merkus (PRO) hebben zich afgemeld.

2. Mededelingen
De voorzitter constateert dat er geen mededelingen zijn vanuit de raad en ook niet vanuit het college. Ook zijn er geen mededelingen van raadsleden die de raad vertegenwoordigen in werkgroepen en commissies.

3. Vaststellen agenda
De voorzitter vraagt de raad of zij kan instemmen met de voorliggende agenda. De raad stemt hiermee in.

4. Vaststellen lijst besluiten en conceptverslag raadsvergadering 15 oktober 2026
De voorzitter merkt op dat er geen verzoeken tot wijzigingen van de lijst besluiten en het conceptverslag raadsvergadering 15 oktober 2026 zijn ingediend door de raadsleden. Deze worden ongewijzigd vastgesteld.

5. Afdoening terkennisnamelijst
De voorzitter informeert dat de stukken op de terkennisnamelijst niet inhoudelijk worden behandeld. De nota's worden ter kennisname aangenomen.

5.a Informatienota 379366 en 318773: antwoord op schriftelijke vragen VVD Wijchen: Onkruidbeheer
5.b Informatienota 382399: antwoord op schriftelijke vragen Kernachtig Wijchen: Voorkomen bouwstops Wijchen
5.c Informatienota 381091: laadinfrastructuur – Participatie en netcongestie
5.d Informatienota 380416: antwoord schriftelijke vraag over nieuwe afstandsnormen Wijchense windturbines
5.e Informatienota 381362: antwoord schriftelijke vragen CDA Wijchen: Commerciële aanbieders van aanvullende trainingen voor de jeugd
5.f Informatienota 376061: antwoord schriftelijke vragen CDA: Ondergrondse containers tegenover Kasteel Wijchen

6. Inspreken inwoners
De voorzitter stelt vast dat geen verzoeken tot inspreken door inwoners zijn ingediend.

7. Hamerstukken
De voorzitter licht toe dat op hamerstukken niet kan worden ingesproken. Zij vraagt of de raad akkoord is met het vaststellen van het hamerstuk. De raad stemt hiermee in.

7.a Beslisnota 355239: intrekken toepassing gedragscode 2020

8. Bespreekstukken
8.1 Beslisnota Begroting 2027 Wijchen
De voorzitter introduceert de bespreking van de Beslisnota Begroting 2027 Wijchen en benadrukt dat, hoewel er slechts één bespreekstuk is, het een omvangrijk onderwerp betreft. Ze legt uit dat de raad vandaag spreekt over de Programmabegroting 2027 en de Meerjarenraming 2028-2030. De financiële situatie van gemeenten in Nederland is al jaren onderwerp van gesprek en er is nog geen duidelijkheid over de hoogte van het gemeentefonds. De gesprekken tussen het Rijk en de gemeenten over een herziening van het financieringssysteem zijn nog gaande en krijgen op zijn vroegst in de voorjaarsnota van 2027

hun beslag. Voor Wijchen betekent dit dat het zicht op voldoende structurele inkomsten na 2027 onzeker blijft. Voor nu ligt er echter een sluitende begroting voor 2027 en wordt richting gegeven aan de jaren tot en met 2030.

De voorzitter licht de spreektijden toe. Iedere fractie krijgt 8 minuten spreektijd in de eerste termijn. Dan kunnen amendementen en moties worden ingediend. Zij geeft aan dat er geen amendementen, maar wel 18 moties zijn aangekondigd. Na de algemene beschouwingen van alle fracties wordt de vergadering geschorst zodat het college kan overleggen over de beantwoording van vragen en de ingediende moties. Voor deze schorsing is een halfuur gepland. Na de schorsing heeft het college 30 minuten voor een reactie op gestelde vragen en ingediende moties. Daarna wordt de vergadering opnieuw geschorst, zodat fracties zich kunnen beraden op de betogen van andere fracties, de moties en de reactie van het college. Tijdens deze schorsing staat er een maaltijd klaar in de foyer. Vervolgens start de tweede termijn, waarvan een korte uitleg op dat moment volgt.

Plaatsvervangend voorzitter, de heer Evers, trekt de lootjes om de spreekvolgorde te bepalen.

De voorzitter stelt de spreekvolgorde als volgt vast: VVD, D66, Hart voor Wijchen, PRO, Kernachtig Wijchen, Emilia en CDA.

Eerste termijn
De heer Schraven (VVD) merkt op dat deze begroting bijzonder is voor de VVD-fractie, omdat het de eerste begroting is waarin het nieuwe coalitieakkoord echt terug te zien is. Hij spreekt zijn trots uit over het stevige programma dat met de coalitiepartners is neergelegd, met ambities voor de toekomst en oog voor wat financieel haalbaar is. Hij benadrukt dat wordt geïnvesteerd, keuzes worden voorbereid en tegelijkertijd een gezond huishoudboekje wordt behouden. Voor 2027 is de begroting structureel sluitend, wat hij als positief beschouwt. Hij waarschuwt dat er vanaf 2028 opnieuw een tekort van bijna € 1 miljoen ontstaat en vindt het verstandig dat het college de ontwikkelingen in Den Haag afwacht en niet nu al gaat bezuinigen of de lasten verzwaart. In 2027 wordt bij de perspectiefnota de balans opnieuw opgemaakt, maar de lijn van de VVD-fractie is helder. Hij benadrukt dat voordat de gemeente naar inwoners en ondernemers kijkt voor financiële bijdragen, eerst kritisch naar de eigen uitgaven en ambities moet worden gekeken. Hij vindt dat geld dat ongebruikt blijft liggen niets oplevert voor de inwoners, vooral wanneer het is gereserveerd voor belangrijke doelen. Hij wijst op de lokale energiestrategie en de bestaande duurzaamheidsreserves van ruim € 700.000 en stelt voor deze middelen als katalysator te gebruiken voor aanvullende investeringen, het verlagen van energielasten en het verminderen van de CO_2-uitstoot. Hij kondigt een motie aan om de stilstaande duurzaamheidsreserves om te zetten in concrete resultaten. Hij merkt op dat 2027 een jaar van plannen, onderzoeken en voorbereiden is, maar dat de focus moet liggen op concrete resultaten en meetbare doelstellingen in de begroting van 2028. Hij pleit voor verbeteringen in de dagelijkse dienstverlening aan inwoners, zoals eenvoudige procedures, kortere doorlooptijden en een digitaal portaal voor het volgen van aanvragen. Hij noemt ook het thuisbezorgen van paspoorten als een praktische verbetering. Hij prijst de Werkorganisatie Druten-Wijchen (WDW) voor haar meerwaarde, maar benadrukt dat er altijd ruimte is voor verbetering. Daarom is hij mede-indiener van de motie over de verdere doorontwikkeling van de WDW. Hij vindt dat de gemeente actief moet meedenken met inwoners en ondernemers en dat regels goede initiatieven niet onnodig mogen belemmeren, vooral niet bij woningbouw. Hij vraagt aandacht voor de woningbouw in Batenburg, Balgoy en Niftrik en vraagt wanneer in Wijchen-West wordt gebouwd. Hij benadrukt dat woningbouw meer is dan alleen stenen stapelen; het gaat ook om de leefbaarheid van dorpen, het verenigingsleven en het behoud van voorzieningen, waaronder kleine scholen. Hij vraagt het college of er signalen zijn dat kleine scholen onder druk staan. Hij spreekt zijn teleurstelling uit over het uitstel van de aanpak van de A50 en knooppunt Bankhoeven, maar is blij dat lokaal verder kan worden gewerkt aan veilige fietsroutes en het scheiden van landbouw- en fietsverkeer. Hij vraagt aandacht voor de overlast tijdens de uitvoering van het hoogspanningsstation en de mogelijke groene maasarm bij Balgoy en benadrukt het belang van vroege betrokkenheid van inwoners. Hij onderstreept

het belang van veiligheid en vraagt wanneer het Uitvoeringsprogramma VTH[1] 2027 kan worden verwacht en wat de stand van zaken is van de aangekondigde benchmark naar de capaciteit en werkwijze van de handhaving en boa's. Hij besluit dat de VVD-fractie geen aanvullende veiligheidsmotie indient, maar dat ze het college scherp blijft houden op verbeteringen voor inwoners. Hij merkt op dat de begroting een goede stap is met financiële verantwoordelijkheid, ruimte voor initiatief en aandacht voor veiligheid en leefbaarheid. Hij spreekt zijn vertrouwen uit in de samenwerking en de wens dat vertrouwen terug te zien in concrete resultaten. De VVD-fractie kan met overtuiging instemmen met de begroting.

Mevrouw J. Janssen (D66) begint met een reflectie op 2026, zowel persoonlijk als voor Wijchen en de wereld. Ze benoemt de uitdagingen op het wereldtoneel, zoals oorlogen, klimaatverandering en polarisatie, maar merkt ook op dat positieve krachten sterker worden, zoals tijdens de midterms in Amerika, waarbij men stemde voor vooruitgang. Ze roept de Wijchense partijen op verder te kijken dan partijbelangen en moedige keuzes te maken die nodig zijn voor vooruitgang. Ze kondigt aan dat D66-fractie 4 moties indient die hieraan bijdragen. Ze prijst de successen van 2026 in Wijchen, zoals de verbeterde mogelijkheden voor starters om een huis te kopen, dankzij ruimere voorwaarden voor de starterslening. Tegelijkertijd wijst ze op uitdagingen, zoals stijgende kosten voor huur, brandstof en de verwarming, wat kan leiden tot energiearmoede. Ze benadrukt de kracht van de Wijchense gemeenschap, die wordt ondersteund door vrijwilligers die zich inzetten als energiecoach, belastingmaatje of hulp voor vluchtelingen. Ze kondigt de motie 'Vrijwilligers versterken vroegsignalering' aan om te onderzoeken hoe vrijwilligers kunnen bijdragen aan vroege signalering van problemen. Daarnaast pleit ze voor meer transparantie en efficiëntie binnen de ambtelijke organisatie en de raad. Ze wijst op het belang van een openbaar geschenkenregister, omdat inwoners nu een verzoek moeten indienen om inzicht te krijgen in geschenken aan raads- en collegeleden. Daarom dient ze de motie 'Geschenkenregister' in. Ze benadrukt ook de hoge werkdruk bij de WDW en ziet kansen in kunstmatige intelligentie (AI) om deze te verminderen. Ze dient de motie 'Benut de kansen van AI' in, om te onderzoeken hoe AI kan bijdragen aan minder werkdruk en meer efficiëntie. Veiligheid is een ander belangrijk punt voor de fractie van D66. Zij roept daarom op tot het creëren van woonerven rondom basisscholen met een maximumsnelheid van 15 km/h om de veiligheid van kinderen te waarborgen. Ze dient hiertoe de motie 'Veilig naar school' in. Ze geeft aan dat de D66-fractie, net als de VVD-fractie, graag kijkt naar wat wel mogelijk is en durft lastige keuzes te maken. Ze benadrukt het belang van het versterken van vrijwilligers, veilig fietsen naar school, integer bestuur en effectiever werken binnen de werkorganisatie. De D66-fractie ziet kansen en nodigt andere partijen uit met een open blik naar elkaars ideeën te kijken, met als doel een duurzamer en eerlijker Wijchen waar iedereen gelijke kansen krijgt.

De heer D. Herms (Hart voor Wijchen) begint met een humoristische opmerking over de begrotingsvergadering als de 'leukste dag van het jaar' en benadrukt het belang van terugkijken om vooruit te plannen. Hij complimenteert de gemeente voor het realiseren van een sluitende begroting, maar uit zorgen over toekomstige begrotingstekorten. Daarom is zijn fractie vandaag kritisch op de kosten van moties. Hij merkt op dat de fractie van Hart voor Wijchen ook kritisch is op de WDW, maar positief over de mensen die er werken. Hij vraagt naar de voortgang van de samenwerking tussen gemeenten zoals vermeld in het Strategisch Kompas Wijchen 2035. Hij bespreekt vervolgens de uitdagingen op het gebied van energie, woningbouw en verkeersveiligheid. Hij pleit voor onderzoek naar alternatieve energiebronnen zoals waterstof, kleinschalige kernenergie en thorium. Ook benadrukt hij het belang van bereikbaarheid en verkeersveiligheid. Hij benoemt problemen rondom fatbikes, fietsers zonder verlichting en de druk op wegen en het ov. Hij vraagt het college of er mogelijkheden zijn om de Wijchense belangen onder de aandacht te brengen bij de landelijke politiek. Ook vraagt hij naar de mogelijkheden de verkeersproblemen bij Bijsterhuizen aan te pakken. Hij uit vervolgens zorgen over de beschikbaarheid van betaalbare woningen voor jongeren en starters en vraagt naar de uitvoering van een eerdere motie over de verhoging van het maximale bedrag voor een starterslening. Hij kondigt 2 moties aan: een over afvaloverlast en een over de evaluatie van

[1] Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

circulair bouwen. Hij vraagt naar de lessen die zijn geleerd van de ontmanteling van het oude gemeentehuis. Hij sluit af met vragen over het AI-beleid in de gemeente en hoe het openbaar bestuur hiermee omgaat.

De heer Burgers (PRO) benadrukt dat Wijchen er financieel goed voor staat met een sluitende begroting en een solide financiële basis. Hij waarschuwt echter voor zelfgenoegzaamheid en benadrukt dat een sluitende begroting niet automatisch betekent dat de juiste maatschappelijke keuzes worden gemaakt. Hij wijst erop dat wat voor de een vanzelfsprekend is, voor de ander een onbereikbare droom kan zijn, zoals betaalbare woningen of deelname aan de samenleving. De PRO-fractie streeft ernaar deze vanzelfsprekendheden voor iedereen toegankelijk te maken. Hij benadrukt dat de raad invloed heeft op tientallen miljoenen euro's in de begroting en roept op kritisch te kijken naar bestaande budgetten en uitgaven, vooral met het oog op de financiële uitgaven vanaf 2028. Hij pleit voor het maken van ruimte voor nieuwe maatschappelijke behoeften en het inzetten van technologische vooruitgang voor sociale vooruitgang. Hij geeft aan dat AI de samenleving en de WDW verandert: werkprocessen kunnen eenvoudiger en er zijn minder administratieve taken. Hij vraagt hoe deze vrijgekomen capaciteit kan worden ingezet voor de armoedeaanpak, duurzaamheid en betere dienstverlening en hoe men kan voorkomen dat mensen worden buitengesloten door digitalisering. Hij vraagt deze aandachtspunten mee te nemen bij de doorontwikkeling van de WDW. Hij onderstreept dat inclusie geen vanzelfsprekendheid is en dat het de basis moet vormen voor het beleid. Hij pleit voor een samenleving waarin iedereen kan deelnemen, ongeacht afkomst, inkomen, leeftijd, beperking of seksuele geaardheid. Hij benoemt dat in Amerika bij de midterms de democraten de meerderheid wonnen, waarmee de kiezers de machtsverhoudingen hebben veranderd. Deze verkiezingen laten zien hoe belangrijk democratische tegenmacht is en dat burgers hun bestuurders kunnen corrigeren en iedere stem ertoe doet. Hij benadrukt het belang van democratische waarden en kinderen te leren zelfstandig te denken en naar elkaar te luisteren. Hij introduceert daarom de motie 'Jong geleerd is oud(er) gedaan', mede geschreven door de heer Merkus, die vandaag niet aanwezig is vanwege de geboorte van zijn dochter. Deze motie vraagt het college te onderzoeken hoe de kinderraad kan worden verbonden met het voortgezet onderwijs en bestaande jongereninitiatieven, zodat jongeren van 12 tot 18 jaar niet alleen leren hoe democratie werkt, maar daadwerkelijk invloed krijgen op hun leefomgeving. De resultaten van dit onderzoek worden uiterlijk bij de begroting van 2028 verwacht. Tot slot benadrukt hij dat een begroting meer is dan cijfers; het is een uitdrukking van waarden. Financiële gezondheid is geen einddoel, maar de basis voor maatschappelijke vooruitgang. De PRO-fractie neemt hierin verantwoordelijkheid door constructief en progressief te zijn waar mogelijk en kritisch waar nodig. Hij roept op technologische vooruitgang te verbinden aan sociale vooruitgang en te blijven investeren in mensen, zodat gelijke kansen, bestaanszekerheid en erbij horen vanzelfsprekend worden voor iedereen in Wijchen en haar kernen.

De voorzitter feliciteert de heer Merkus (PRO) met de geboorte van zijn dochter.

Mevrouw Loermans (Kernachtig Wijchen) geeft aan dat een huis niet alleen voor vandaag wordt gebouwd, maar ook voor toekomstige generaties. Een stevig fundament en goed onderhoud zijn essentieel en er moet oog zijn voor de toekomst. Ze vindt dat dit beeld goed aansluit bij de begroting die voorligt. Volgens haar toont de begroting aan dat de gemeente verantwoordelijkheid neemt voor de toekomst, ondanks de financiële onzekerheden waarmee gemeenten te maken hebben. Ze prijst de sluitende begroting voor 2027, die ruimte biedt voor investeringen in wonen, voorzieningen en leefbaarheid. Zij wijst op de grote onzekerheid vanuit Den Haag en benadrukt dat voorzichtigheid geboden is, maar dat dit niet moet leiden tot stilstand. Ze onderstreept het belang van verantwoordelijkheid nemen en koers houden op de opgaven die voor de inwoners van belang zijn, met name op het gebied van wonen. Ze vindt dat jongeren in de gemeente moeten kunnen blijven wonen en dat ouderen moeten kunnen doorstromen naar passende woningen. Ze benadrukt dat een huis meer is dan alleen stenen; het maakt deel uit van een gemeenschap en draagt bij aan de leefbaarheid van de gemeente. Ze is positief over de investeringen in sportvoorzieningen, maatschappelijke accommodaties en de leefbaarheid van wijken en kernen. De kracht van de kernen ligt niet alleen in de woningen, maar ook in de mensen, verenigingen en voorzieningen die de kernen levendig houden. Ze

benadrukt dat leefbaarheid niet in cijfers of tabellen is uit te drukken, maar dat inwoners het direct merken wanneer voorzieningen verdwijnen of verenigingen het moeilijk krijgen. Zij vraagt het college hoe zij de belangenbehartiging van Wijchen bij grote opgaven zoals de ruimte voor de rivier 2.0 en de komst van een hoogspanningsverdeelstation invult en hoe de raad daarover wordt geïnformeerd. Ze benadrukt het belang van het dichtbij en toegankelijk houden van ondersteuning, met investeringen in preventie en een sterke sociale basis, zonder de beschikbaarheid van professionele zorg uit het oog te verliezen. Ze prijst de nieuwe armoedeaanpak van Wijchen als een belangrijke stap en benadrukt het belang van het vermijden van onnodige regeldruk. Een veilige leefomgeving met duidelijke regels en goed toezicht is van belang. Ze herinnert aan een unaniem aangenomen motie over het VTH-beleid en vraagt of de basis op orde is qua capaciteit en kennis, en of de ambities uit het VTH-beleid worden waargemaakt. Ze benadrukt dat de raad inzicht moet krijgen in wat nodig is om deze basis duurzaam op orde te brengen en kijkt uit naar het voorstel van het college. Tot slot spreekt zij over de gemeentelijke organisatie en de WDW, die al bijna 10 jaar het fundament vormt van de dienstverlening. Ze benadrukt het belang van een sterke organisatie en kondigt een motie aan om periodiek inzicht te krijgen in de resultaten van de WDW. Ze erkent de financiële uitdagingen na 2027 en benadrukt het belang van zorgvuldige keuzes en een betrouwbare overheid. Zij geeft aan dat de begroting voor de fractie van Kernachtig Wijchen een verstandige keuze is, ruimte houdt voor noodzakelijke investeringen en oog heeft voor de leefbaarheid van wijken en kernen. Ze geeft aan dat de begroting bijdraagt aan een Wijchen waar mensen prettig kunnen wonen, werken en leven. Ze besluit met de opmerking dat een goed thuis samen wordt gebouwd, stap voor stap, voor nu en toekomstige generaties.

De heer Verbeeten (Emilia) vergelijkt de huidige politieke situatie met het rijden met een verouderd navigatiesysteem, waarbij hij benadrukt dat het belangrijk is bij te sturen wanneer de werkelijkheid daarom vraagt. Hij prijst het college voor het presenteren van een sluitende begroting voor 2027, maar wijst op de financiële zorgen voor de jaren daarna. Hij benadrukt dat de gemeente betrouwbaar moet zijn in wat zij belooft en financieel kan waarmaken, en dat er aandacht moet zijn voor besparingsrisico's en de gevolgen van keuzes voor inwoners, zoals bij jeugdhulp, de toekomst van de WDW en de leefbaarheid van de dorpen. Hij pleit ervoor dat inwoners merken dat hun belangen vooropstaan. Hij introduceert 5 moties die concrete bijsturing voorstellen. De eerste motie gaat over de weerbaarheid van inwoners. De wereld wacht niet en cyberincidenten, natuurbranden en verstoringen van vitale voorzieningen laten zien hoe belangrijk voorbereiding is. Hij stelt voor laagdrempelige bijeenkomsten te organiseren over betrouwbare informatie, schuilen, evacueren en hulp. Weerbaarheid begint namelijk voor de crisis. De tweede motie betreft de Kasteeltuin. De Emilia-fractie wil de bomen in de Kasteeltuin beschermen en dat een alternatieve locatie voor de kermis wordt gezocht. De derde motie betreft het mogelijke hoogspanningsstation, waarbij inwoners invloed krijgen op de prioritering voor aanvullende gebiedsinvesteringen voordat de gemeente deze vastlegt. De vierde motie betreft jeugdhulp en de noodzaak van tijdige en passende hulp voor kinderen en gezinnen. Hij vindt een sterker sociaal team een goede ambitie, maar vraagt welke resultaten worden geboekt, welke aannames onder besparingen liggen en wat het college doet als verwachtingen niet uitkomen. Hij vindt dat duidelijk moet zijn hoe passende hulp gewaarborgd blijft. Kinderen en gezinnen verdienen tijdige en passende hulp, niet alleen een optimistische begroting. Tot slot bespreekt hij de WDW en de noodzaak van duidelijkheid en daadkracht in de samenwerking. Druten onderzoekt een andere samenwerkingsvorm en Wijchen moet zich hierop voorbereiden. Hij vraagt welke uitgangspunten Wijchen hanteert en welke belangen Wijchen wil beschermen. Hij vraagt inzicht in verbetertrajecten, afspraken en verkenning van toekomstscenario’s. Hierbij staan dienstverleningen, financiën, personeel en continuïteit centraal. Hij sluit af met de boodschap dat als de werkelijkheid verandert, Wijchen bereid moet zijn haar koers aan te passen.

De heer Bijmans (CDA) geeft aan dat een begroting meer is dan een boekwerk vol cijfers; het is een keuze over de toekomst van Wijchen, welke ondersteuning inwoners krijgen, de veiligheid in de wijken, de ruimte voor ondernemers en of men een passende woning kan vinden. Hij vraagt zich af of de gemeente nog bouwt aan de toekomst of vooral bezig is met het beheren van wat er al is. Hij pleit voor meer ambitie en een duidelijke toekomstgerichte koers. Goed

besturen is meer dan de cijfers op orde houden en bestaand beleid uitvoeren. De CDA-fractie mist een toekomstgerichte koers en concrete doelen en resultaten. Hij wijst op de financiële druk die vanaf 2028 ontstaat en benadrukt dat de verwachte besparingen in het sociaal domein nog moeten worden waargemaakt. Hij noemt de kosten en verwachte besparingen voor lokale teams voor jeugd en Wmo[2] en benadrukt dat de besparingen nog moeten worden gerealiseerd. Hij stelt een kritische vraag over de financiële besparingen die in de begroting zijn opgenomen. Hij vraagt wat er gebeurt als de beoogde besparingen niet worden gehaald en wijst op het risico dat zonder een plan B de financiële last bij de bewoners terechtkomt, bijvoorbeeld door minder hulp of een verhoging van de onroerendezaakbelasting (OZB). Hij benadrukt dat dit scenario moet worden voorkomen. Hij vervolgt met een positieve noot over de uitbreiding van lokale teams, wat volgens hem een goede ontwikkeling is. Als inwoners eerder en dicht bij huis geholpen worden, kan zwaardere zorg worden voorkomen. Echter, hij waarschuwt dat minder specialistische zorg niet mag leiden tot langere wachttijden of situaties waarin inwoners tussen wal en schip vallen. Hij benadrukt dat besparen nooit een doel op zich mag zijn en vraagt daarom om concrete KPI's[3] over hoeveel inwoners worden geholpen door de lokale teams, hoelang mensen moeten wachten op ondersteuning en hoe vaak zwaardere zorg nodig blijkt te zijn. Hij dringt erop aan niet alleen de financiële resultaten te volgen, maar ook de kwaliteit en beschikbaarheid van de ondersteuning. Het tweede onderwerp dat hij aansnijdt is veiligheid. Hij vindt dat veiligheid een basisvoorwaarde is om prettig te wonen en dat inwoners zich veilig moeten voelen in hun straat, wijk of dorpskern. Hij benadrukt dat veiligheid meer vraagt dan alleen overleg en plannen; het vereist zichtbare aanwezigheid, goede samenwerking en duidelijke resultaten. Hij wil dat de raad kan volgen of de aanpak van bijvoorbeeld straatcoaches effectief is, niet alleen door het aantal gevoerde gesprekken te tellen, maar vooral door te kijken of de overlast afneemt. Hij wijst op de belangrijke rol van boa's en benadrukt dat er voldoende capaciteit moet zijn. Hij wijst op problemen zoals afval, parkeren en fatbikes en pleit voor een boa in het centrum. Hiervoor dient de CDA-fractie een motie in, evenals een motie voor een veilige omgeving bij commerciële sportaanbieders. Hij vraagt of deze sportaanbieders meebetalen aan de sportvelden van de gemeente Wijchen. Daarnaast dient de CDA-fractie een motie in om de Wijksestraat in Bergharen veiliger te maken en te onderzoeken welke verbetermaatregelen voor de veiligheid van wandelroutes mogelijk zijn. Het vierde onderwerp betreft wonen. Hij merkt op dat Wijchen groeit naar ongeveer 45.000 inwoners en dat er tot 2034 circa 3.000 woningen bij moeten komen. Hij wijst erop dat starters wachten op een woning en ouderen in hun eigen omgeving willen blijven wonen. Hoewel het college kleinschalige woningbouw en CPO[4]-initiatieven toejuicht, wijst hij erop dat de uniforme beoordeling van kleinschalige woonbouwinitiatieven nog niet is opgestuurd, waardoor inwoners met een initiatief in de kernen opnieuw moeten wachten. Daarom dient hij een motie in om de regeling voor kleinschalige particuliere initiatieven te wijzigen, zodat minimaal 2 woningen mogelijk worden gemaakt en er een jaarlijks plafond komt voor het aantal woningen dat via KPI-initiatieven kan worden toegevoegd. Zo geeft de gemeente inwoners en lokale initiatiefnemers meer kansen bij te dragen aan de woningbouw. Hij nodigt het college en andere fracties uit samen te werken aan een gemeente waar jong en oud in alle kernen kunnen blijven wonen. Vervolgens bespreekt hij de bereikbaarheid. Hij geeft aan dat Wijchen van oudsher een mooi verkeersnetwerk heeft met snelwegen rondom de gemeente, maar dat de groei gevolgen heeft voor de bereikbaarheid. Hij vraagt of de wegen in de toekomst nog zijn berekend op het groeiend aantal inwoners en woningen. Hij wijst op de uitgestelde verbreding van de A50 en de stilstand in de ontwikkeling rond het Palkerplein. Hij vraagt het college of er genoeg overleg is met de provincie en met het Rijk en Rijkswaterstaat. Hij wil weten of actief wordt gezocht naar samenwerking met de Brabantse buurgemeente of dat het initiatief te veel bij de gemeenschappelijke regelingen ligt. Hij benadrukt dat Wijchen zelf aan het stuur moet blijven en vraagt hoe afspraken over het Palkerplein samen met de provincie en Nijmegen concreet worden gemaakt. Hij vraagt of de Wijchense bijdragen en de provinciale maatregelen niet in deze begroting moeten worden vastgelegd en hoever de kredietaanvraag in voorbereiding is. Hij sluit af met de wens dat de gemeente financieel verstandig handelt, maar tegelijkertijd blijft

[2] Wet maatschappelijke ondersteuning
[3] Key performance indicators
[4] Collectief Particulier Opdrachtgeverschap

investeren in mensen en de gemeenschap. Hij benadrukt dat dit vraagt om scherpe keuzes, duidelijke doelen en zichtbare resultaten. Hij vindt dat het college bij de uitvoering van de begroting nadrukkelijk moet rapporteren over de risico's en de voortgang, niet alleen in euro's, maar vooral ook wat de inwoners ervan merken.

De voorzitter bedankt alle woordvoerders voor hun bijdrage en stelt voor de vergadering 30 minuten te schorsen, zodat het college zich kan voorbereiden op de beantwoording. Ze stelt voor de vergadering om 17.35 uur te hervatten.

De voorzitter schorst de vergadering.

De voorzitter heropent de vergadering en vraagt of de raad ermee kan instemmen de spreektijd van het college te verlengen tot 45 minuten, gezien de 18 moties die behandeld moeten worden. De raad is hiermee akkoord. De voorzitter geeft het woord aan wethouder Gerrits van financiën.

Wethouder Gerrits bedankt de raad voor de complimenten en de steun voor de begroting. Hij benadrukt dat deze begroting de eerste is van de nieuwe raadsperiode en dat deze de ambities van het coalitieakkoord zowel inhoudelijk als financieel vertaalt. Hij erkent dat de begroting voor sommigen eenvoudig te beoordelen is, terwijl het voor anderen een uitdaging is het gemeentelijke huishoudboekje te doorgronden. Hij waardeert de kritische vragen van de raad, die bijdragen aan het delen van kennis en het scherp houden van elkaar. Hij benadrukt dat de raad uiteindelijk beslist over de besteding van ruim € 150 miljoen aan gemeenschapsgeld, wat zorgvuldigheid vereist. Hij legt uit dat de begroting de basis vormt voor de uitvoering van grote maatschappelijke opgaven op gebieden zoals wonen, leefbaarheid, duurzaamheid, jeugd, werk, armoede, economie en mobiliteit. Het doel is vandaag de financiële koers vast te stellen als fundament om te blijven investeren in de lokale samenleving. De koers is robuust en realistisch, zodat tegenslagen en wisselend rijksbeleid kunnen worden weerstaan zonder ingrijpende maatregelen. Hij vraagt de raad om flexibiliteit en bereidheid lastige keuzes te maken. Deze koers heeft ervoor gezorgd dat de gemeente financieel gezond is, met voldoende reserves en weinig schulden. De lasten voor inwoners en pandeigenaren behoren tot de laagste in de regio, terwijl de voorzieningen van een goed niveau zijn. Er is ruimte voor nieuwe plannen en ambities, wat ook in deze begroting zichtbaar is. Hij merkt op dat de perspectiefnota en de begroting dit jaar nauw op elkaar aansluiten, zonder onvoorziene tegenvallers of verrassingen. Het Rijk heeft zich met andere zaken beziggehouden, waardoor de begroting inhoudelijk en cijfermatig aansluit bij de perspectiefnota die in juli is besproken. Dit biedt een comfortabel gevoel. Het college is terughoudend geweest met voorstellen voor nieuw beleid, wat resulteert in een begroting voor 2027 die nagenoeg sluitend is. Voor de jaren daarna wordt een aanvaardbaar tekort voorzien door structureel minder geld van het Rijk. Net als voor veel andere gemeenten in Nederland is sprake van een uitgesteld ravijn, dat in 2028 effectief wordt. Dat zorgt voor financiële uitdagingen. Men kijkt uit naar de voorjaarsnota. Hij benadrukt dat de gemeente financieel gezond is en tegen een stootje kan. Daarom kan het tekort vooralsnog worden opgevangen zonder ingrijpende maatregelen. De algemene reserve biedt hiervoor voldoende ruimte. De noodzaak om vanaf 2028 een geplande OZB-verhoging van 7,5% uit te voeren, waartoe de raad eerder heeft besloten, wordt bij de volgende perspectiefnota en begroting beoordeeld. Het college beseft dat elke gemeentelijke lastenverhoging gevoelig ligt. Het college ziet de begroting als een robuust en realistisch fundament om gemeentelijke taken uit te voeren met ruimte voor bestaande plannen en nieuwe initiatieven. Hierin worden voortdurend keuzes gemaakt. Hij reageert op de motie over kleinschalige woningbouwinitiatieven van de CDA-fractie dat men met de vraag om het uitvoeringskader aan te passen op de stoel van het college gaat zitten. Het college is bezig met de uitvoering van het woonbeleid en het uitvoeringskader is herzien en aangescherpt. Er zijn ruimvoldoende plannen en gebleken is dat kleinschalige initiatieven vooral leiden tot woningen in de vrije sector, wat beperkt is, want dit zet extra druk op de opgave betaalbare woningen te realiseren in de juiste verhouding. De raad is geïnformeerd over de herziening van het beoordelingskader en de raad wordt hierover verder geïnformeerd. Hij merkt op dat met een plafond juist de mogelijkheden voor particuliere initiatieven worden beperkt. Verder geeft hij aan dat het college zeker een

evaluatie uitvoert. Op de motie over de evaluatie circulair bouwen reageert hij dat het college de wens begrijpt dieper in de materie te duiken en de meerwaarde van die kennis onderschrijft. Hij merkt op dat het college de suggestie kan overnemen, maar vraagt het tijdsbestek in de motie aan te passen. Tot slot reageert hij op de motie 'Kernen verdienen meer dan lasten'. Hij merkt op dat het college moeite heeft met het begrijpen van de motietekst vanwege ingewikkeld taalgebruik. Het gaat over participatie rondom grote ontwikkelingen rondom het hoogspanningsstation. Hij geeft mee dat het college participatie serieus neemt en dat stappen zijn gezet en het college die blijft zetten. Er wordt opgeroepen een overzicht te maken van gebiedsinvesteringen. Hij vertelt dat het Rijk waarschijnlijk een gebiedsfonds beschikbaar stelt. Dat gebeurt echter pas als een projectbesluit is genomen. Dat wordt voorzien ergens in de loop van 2028. Daarna kan het college een aanvraag doen. Het college doet te zijner tijd een voorstel om de middelen te besteden; dat is voor nu te voorbarig. Ten slotte reageert hij op 3 gestelde vragen. De VVD-fractie vroeg hoe het staat met Wijchen-West. Hij geeft aan dat in 2027 de eerste woningen worden gebouwd en de deelgebieden voor die tijd bouwrijp worden gemaakt. Op de vraag over de starterslening reageert hij dat het college in 2026 nog een voorstel doet om de starterslening te verruimen. Op de vraag hoe het college omgaat met de belangenbehartiging rondom hoogspanning, ruimte voor de rivier en hoe de raad wordt geïnformeerd, geeft hij aan dat al veel informatienota's zijn gedeeld rondom hoogspanning en ruimte voor de rivieren. Hij merkt op dat het college deze blijft delen. Het college is niet blij met deze ontwikkelingen; het heeft grote impact op inwoners, gebruikers, boeren en het landschap. De eerste inzet is het lokale belang te behartigen. Het college blijft in gesprek met betrokken partijen en wordt gesteund door de Provincie, het Waterschap en de Groene Metropoolregio in het gesprek met het ministerie. Het college behartigt dus allereerst de lokale belangen.

De voorzitter geeft aan dat verduidelijkende vragen pas kunnen worden gesteld als alle wethouders aan het woord zijn geweest.

De voorzitter draagt het voorzitterschap over aan plaatsvervangend voorzitter, de heer Evers.

De plaatsvervangend voorzitter geeft het woord aan burgemeester Helmer-Englebert.

Burgemeester Helmer-Englebert reageert allereerst op moties 3a en 3b over de WDW. Beide moties vragen een terugblik en een vooruitblik op de samenwerking in de WDW-organisatie. Zij benadrukt dat men trots is op de medewerkers en hun werk voor inwoners en ondernemers. Het college geeft graag gehoor aan de oproep, maar precies sturen op inhoud en het tempo zoals de motie van de Emilia-fractie vraagt is niet haalbaar. Er wordt gebruikgemaakt van de meest geschikte momenten, zoals bij de jaarstukken van de WDW. Dan kan worden stilgestaan bij verbeterpunten en bestuurlijke keuzes. Tot slot merkt zij wat betreft de lopende toekomstverkenning van Druten op dat de motie van de Emilia-fractie voorbarig is, aangezien nog geen zicht is op vervolgstappen of een koersrichting vanuit Druten. Wat betreft de boa's als vertrouwd gezicht in het centrum geeft zij aan dat er 1 onderzoek loopt en 1 onderzoek bijna kan starten. Het eerste onderzoek betreft de benchmark op de capaciteit op de openbare orde en veiligheid en handhaving. Het college verwacht dat dit in januari 2027 ter bespreking ligt en daarna ter informatie naar de raad gaat. Als de begroting wordt vastgesteld zoals die nu voorligt, kan het onderzoek naar aanleiding van de motie 'Basis op orde' ook starten. Dat onderzoek gaat verder en betreft ook of de gemeente voldoet aan wettelijke eisen van de gehele keten. De vertraging heeft te maken met ziekte van medewerkers. Zij adviseert de raad de uitkomst van deze onderzoeken af te wachten. Zij merkt ook op dat boa's al verdeeld zijn over de wijken en dat er al een boa is voor het centrum. Het college kan wel onderzoeken hoe de zichtbaarheid van de centrum-boa kan worden verbeterd. Zij licht met betrekking tot het Uitvoeringsprogramma VTH 2027 toe dat een risicoanalyse wordt uitgevoerd voor risicogestuurd werken. Het college probeert dit in januari 2027 af te ronden. Verder geeft zij aan dat het geschenkenregister inmiddels al openbaar is en sinds 22 oktober 2026 op de website staat. Wat betreft het benutten van kansen van AI is afgelopen maart 2026 de Agenda dienstverlening 2026-2029 vastgesteld en is toegezegd de raad eenmaal per jaar via een informatienota te informeren over de voortgang, dus ook over deelproject AI. De raad ontvangt in 2027 de informatienota. Verder wordt aankomende dinsdag in het college het AI-beleid

besproken. Mochten hieruit financiële gevolgen naar voren komen, dan worden deze meegenomen in de perspectiefnota. Over de kwestie 'Weerbaar Wijchen' geeft zij aan dat er een projectleider maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht is aangesteld. Deze is bezig met een plan van aanpak waarin allerlei zaken over burgerparticipatie staan. Het college informeert de raad hierover rond maart / april 2027. Zij merkt op dat deze motie dus te vroeg is en te veel over de uitvoering gaat. Zij merkt ook op dat de Rijksoverheid bezig is met weerbaarheid, zoals met het paarse boekje. Tot slot geeft zij aan dat Wijchen momenteel een actieve en stevige partner is in de regionale samenwerking, inclusief regio Noordoost-Brabant, waar mobiliteit hoog op de agenda staat. Daarnaast staat in het coalitieakkoord dat het de komende periode niet nodig is dat Wijchen zelf stappen zet, maar wel openstaat voor gesprekken met buurgemeenten.

De plaatsvervangend voorzitter geeft het voorzitterschap terug aan mevrouw Helmer-Englebert.

De voorzitter geeft het woord aan wethouder Van Bronkhorst.

Wethouder Van Bronkhorst adresseert de vraag van de VVD-fractie over kleine scholen en bevestigt dat signalen zijn ontvangen over de instandhouding van deze scholen. Deze signalen zijn gedeeld tijdens het bestuurlijk overleg in het Integraal Huisvestingsplan (IHP) met Kans & Kleur, specifiek met betrekking tot de Heilig Hartschool in Hernen. Hij legt uit dat samen met Kans & Kleur een haalbaarheidsonderzoek wordt uitgevoerd naar alle kleine scholen in de gemeente Wijchen. De verwachting is dit onderzoek medio 2027 af te ronden. De resultaten worden met de raad gedeeld. Vervolgens bespreekt hij de vraag van de fractie van Hart voor Wijchen over mobiliteit en de A50. Hij erkent dat het uitstel van de A50 niet geheel onverwacht was, maar benadrukt dat de gemeente nog steeds op de eerste plaats van de reservelijst staat. Hij onderstreept de voortzetting van de lobby samen met de provincies Brabant en Gelderland, de Groene Metropoolregio, en buurgemeenten in de regio Noordoost-Brabant. Binnenkort komt een afvaardiging van de Tweede Kamer naar de regio om te spreken over de noodzaak van de A50. Hij vervolgt met vragen van de CDA-fractie over mobiliteit, specifiek het Palkerplein. Hij legt uit dat dit een probleem is dat samen met de provincie en de gemeente Nijmegen moet worden opgelost. Gemeente Wijchen heeft nog geen middelen gereserveerd en de maatregelen en kosten zijn nog onbekend, maar hierover wordt blijvend gesproken. Hij benadrukt dat het Palkerplein hoog op de prioriteitenlijst staat binnen de samenwerking van de Groene Metropoolregio wat betreft de Zuidflank. De raad en ondernemers zijn hierover geïnformeerd door de provincie. Hij bespreekt ook de aanpak van andere verkeersknelpunten zoals Bijsterhuizen-Schoenaker en de A326-ontsluiting met de Hernenseweg en de Drutenseweg, die noodzakelijk zijn voor de autonome groei en ontsluiting van Wijchen-West. Ten aanzien van de moties bespreekt hij motie 2, 'Snel een schoon Wijchen', die betrekking heeft op de aanpak van afvalovertredingen. Hij legt uit dat in 2024 een motie is aangenomen en naar aanleiding daarvan is een plan van aanpak in voorbereiding, dat naar verwachting in Q1 2027 aan de raad wordt voorgelegd. Het is een intensief proces en dat vraagt tijd, capaciteit en continuïteit. Motie 7, 'Veilig wandelen op aangegeven wandelroutes', betreft een inwonersinitiatief dat negatief is geadviseerd maar via een motie opnieuw is ingediend. Binnen het participatie- en beleidskader is afgesproken dat initiatieven die niet binnen het huidige beleid passen halfjaarlijks aan de raad worden voorgelegd voor een besluit door de gebiedscoördinatoren. Hij raadt aan dit af te wachten. Tot slot bespreekt hij de motie van de fractie van D66, 'Veilig naar school', over het creëren van woonerven rondom schoolgebouwen. Hij legt uit dat een woonerf een bijzondere wegcategorie is met specifieke inrichtingseisen, wat een vergaande herinrichting van de openbare ruimte en aanzienlijke kosten met zich meebrengt. De meeste schoolomgevingen zijn bovendien al voorzien van schoolzones die bijdragen aan verkeersveiligheid.

De voorzitter verwelkomt de heer Lukkezen, die is aangesloten bij de vergadering. Zij geeft het woord aan wethouder Van Dam.

Wethouder Van Dam bespreekt 2 moties. De eerste motie van de VVD-fractie betreft de duurzaamheidsreserves. Zij benadrukt dat duurzaamheid niet alleen over reserves op papier

gaat, maar om concrete resultaten. De motie ondersteunt het inzetten van middelen voor een energiezuiniger en duurzamer Wijchen. Ze merkt op dat het revolverend fonds is bedoeld voor investeringen in gemeentelijk vastgoed en verzekert dat de gevraagde timing kan worden gehaald, waarbij de raad op de hoogte wordt gehouden via de PNC-cyclus. De tweede motie betreft de kermis. Zij spreekt haar tevredenheid uit over de succesvolle kermis van 2026, maar deelt de zorgen over de overvolle Kasteeltuin tijdens de kermis. Ze benadrukt het belang om zorgvuldig om te gaan met deze plek en geeft aan dat maatregelen zijn getroffen voor de bescherming en het herstel van de bomen en de bodem. Tegelijkertijd ligt er een uitspraak van de raad een jaarrond groene Kasteeltuin te willen met ruimte voor evenementen. Ze wijst erop dat de Kasteeltuin een geschikte locatie blijft voor evenementen, maar dat de kermis van 2027 anders moet worden georganiseerd, met minder drukte. Dit najaar start de participatie op het evenementenbeleid, waarin verdere kaders voor evenementen en locaties worden gesteld. Ze vindt het te voorbarig de kermis nu al uit de Kasteeltuin te weren, gezien de bestaande afspraken en geplande gesprekken over toekomstige alternatieven.

De voorzitter herhaalt dat verduidelijkende vragen later kunnen worden gesteld en geeft het woord aan wethouder Oomen.

Wethouder Oomen bespreekt 3 moties. De eerste motie van de CDA-fractie betreft commerciële sportaanbieders. Hij is het met de motie eens dat een veilige sportomgeving belangrijk is en sport voor ieder kind toegankelijk moet zijn, maar vindt dat de motie te vroeg komt. Er zijn momenteel namelijk geen problemen door commerciële sportaanbieders in Wijchen. De voorgestelde maatregelen in de motie kunnen juist tot extra regels en administratie leiden. Het college onderzoekt welke commerciële aanbieders actief zijn en welke mogelijkheden er zijn voor aanvullende afspraken. Hij stelt voor eerst de uitkomsten hiervan af te wachten. De tweede motie van de D66-fractie gaat over het versterken van vrijwilligers en vroegsignalering. Hij erkent het belang van vrijwilligers in de samenleving, maar waarschuwt tegen het leggen van te veel maatschappelijke verantwoordelijkheden bij vrijwilligers. Hij benadrukt dat het signaleren van problemen specifieke kennis vereist en dat vrijwilligers niet verantwoordelijk moeten worden voor het doorgeven en opvolgen van zorgelijke situaties. Hij pleit voor een duidelijke route naar professionele ondersteuning, waarvoor partner MeerVoormekaar zich inzet. De derde motie, ‘Kinderen verdienen meer dan beloften’, betreft jeugdhulp. Wethouder Oomen vindt de titel van de motie niet passend en benadrukt dat Wijchen goede zorg en ondersteuning biedt. Wel is hij het eens dat wijzigingen in de jeugdzorg geen onbedoelde negatieve effecten mogen hebben. Hij wijst erop dat besparingen zijn opgelegd door de Hervormingsagenda Jeugd en dat de zorg juist beter en dichterbij wordt georganiseerd, met meer inzet op preventie. Hij concludeert dat met de beslispunten van de motie weinig mis is; hieraan wordt echter al gewerkt. Hij legt uit dat het overzicht niet op 31 maart 2027 wordt verstrekt, maar in de halfjaarlijkse monitoring van het sociaal domein die met de raad wordt gedeeld. Vanaf juni worden de resultaten opgenomen in de bestaande monitorrapportage, die de raad in juni en december ontvangt. Hij benadrukt dat jeugdigen niet van zorg worden onthouden en dat de huidige praktijk blijft bestaan, terwijl naar een andere invulling van hulp en ondersteuning wordt gegroeid.

De voorzitter bevestigt dat het college alle moties heeft beantwoord. Zij merkt op dat motie 8, ‘Jong geleerd is oud(er) gedaan’, niet door het college is behandeld omdat deze aan de raad is gericht voor verdere bespreking.

De heer Verbeeten (Emilia) vraagt of de gemeente wacht op voorstellen van het Rijk voordat inwoners worden betrokken bij gebiedsinvesteringen. Wethouder Gerrits verduidelijkt dat wordt gewacht op het projectbesluit van het Rijk voordat een aanvraag voor een gebiedsfonds kan worden gedaan. Zodra het gebiedsfonds er is, komt het college binnen de kaders die het Rijk stelt met een voorstel om de middelen te besteden naar de raad.

De heer Verbeeten heeft ook een vraag over het kleinescholenonderzoek van medio 2027 en de relatie met de dorpsvisie in Hernen, die al in december 2026 moet worden geaccordeerd en ook over het kleinescholenonderzoek gaat. Wethouder Van Bronkhorst legt uit dat zodra de uitslag

van het haalbaarheidsonderzoek bekend is, de visie verder wordt uitgewerkt.

De heer L. Herms (Hart voor Wijchen) vraagt ten aanzien van de VVD-motie aan wethouder Van Dam of de termijn van 2028 naar voren kan worden geschoven. Wethouder Van Dam bevestigt dat 2027 haalbaar is, wat ook in het dictum staat.

Mevrouw J. Janssen (D66) vraagt aan wethouder Oomen of hij kansen ziet in de mogelijkheid voor vrijwilligers om informatie te verstrekken aan inwoners over andere ondersteunende diensten van de gemeente, zodat mensen niet in de problemen komen, en te onderzoeken hoe die kennis aan vrijwilligers kan worden overgedragen. Wethouder Oomen ziet voldoende kansen en benadrukt de coördinerende rol hierin van MeerVoormekaar.

De voorzitter vraagt wijzigingen in moties tijdig door te geven aan de griffie. De aangepaste moties worden in iBabs geplaatst. De voorzitter wenst iedereen smakelijk eten.

De vergadering wordt geschorst tot 19.15 uur.

Tweede termijn
De voorzitter heropent de vergadering en heet mevrouw Peters-Vroom (VVD) welkom, die waar mogelijk aanschuift bij de vergadering. Zij wijst verder op een traktatie van mevrouw Smeets (PRO) naar aanleiding van haar verjaardag en feliciteert haar.

De voorzitter geeft aan dat de tweede termijn is opgesplitst in 3 delen: een reactie op de algemene beschouwingen, een debat en stemming per motie en de besluitvorming over de begroting van 2027. Zij licht toe dat iedere fractie 3 minuten spreektijd krijgt voor een reactie op de betogen in de eerste termijn. Zij adviseert hierbij niet in te gaan op ingediende moties. Verder kan maximaal 3 keer worden geïnterrumpeerd per motie. De volgorde van sprekers is gelijk aan de eerste termijn.

De voorzitter vraagt of er moties zijn gewijzigd. De heer D. Herms (Hart voor Wijchen) geeft aan motie 2 over afvaloverlast te hebben ingetrokken. Van motie 1 is het dictum aangepast van ‘tweede kwartaal’ naar ‘de tweede helft’. De heer Bijmans (CDA) geeft aan motie 5 over de boa in het centrum in te trekken, aangezien er al een centrum-boa is. Motie 6 wordt aangehouden en hoeft niet te worden behandeld. Ook motie 7 over veilig wandelen wordt ingetrokken. De heer Verbeeten (Emilia) trekt motie 17 in. Van motie 14 over de Kasteeltuin vervalt beslispunt 1. Mevrouw J. Janssen (D66) trekt motie 10 in en wijzigt in motie 9 het dictum van ‘onderzoeken’ naar ‘verkennen in samenwerking met MeerVoormekaar’.

De voorzitter opent de reacties op de algemene beschouwingen.

De heer Schraven (VVD) hoort verschillende opvattingen over de koers van de gemeente. Hij is blij te horen dat de raad veiligheid en bereikbaarheid belangrijk vindt. Hij geeft aan dat een ambitieus coalitieakkoord is opgesteld en dat de begroting hiervoor een stevige financiële en inhoudelijke basis legt. De begroting kijkt vooruit, maar blijft realistisch over toekomstige uitdagingen. Goed bestuur betekent een duidelijke koers met ruimte voor bijsturen. De VVD-fractie onderschrijft de oproep van de D66-fractie verder te kijken dan partijbelangen. Hij prijst de Emilia-fractie voor het erkennen van het belang van de kleine scholen. Het grote aantal moties vindt hij opvallend, waarmee partijen aanvullende wensen en aandachtspunten aangeven, hoewel er geen amendementen liggen om de begroting zelf te wijzigen. Veel moties worden door het college ontraden, wat voor hem het vertrouwen in de ingezette koers bevestigt. De discussie is vooral gericht op de uitvoering van beleid en minder op de financiële basis die vandaag voorligt. Hij staat stil bij het werk dat aan de begroting voorafging en complimenteert het college, de wethouders en betrokken ambtenaren met het resultaat. De VVD-fractie heeft vertrouwen in de ingezette koers en kijkt met een open blik naar de toekomst.

Mevrouw J. Janssen (D66) waardeert de open blik van de VVD-fractie en de nadruk op veiligheid. Zij rekent op steun voor de motie ‘Veilig naar school’. Zij benadrukt verder dat

zorgvuldigheid niet noodzakelijkerwijs vooruitgang in de weg staat. Ze waardeert de moed om keuzes te maken en met budgetten te schuiven. Ze erkent ook de terechte kritiek van de VVD- en CDA-fracties over het ontbreken van concrete, meetbare doelstellingen, wat zij ook onderschrijft. Hoewel ze de begroting als goed beschouwt, ziet ze ruimte voor verbetering op dit punt om de effectiviteit te verhogen. Ze wijst ook op het belang van het verantwoord gebruik van AI en merkt op dat meetbare effecten ontbreken, bijvoorbeeld in de jeugdzorg, waar bezuinigingen zijn ingeboekt. Ze pleit voor het stellen van meetbare, haalbare doelen om te evalueren of meer gezinnen daadwerkelijk worden geholpen en of de aanpak effectiever is. Hoewel niet alles in cijfers te vatten is, bieden deze wel houvast. Ze is verheugd over de verruiming van de starterslening, die snel beschikbaar komt, wat belangrijk is voor starters die al lang bij hun ouders wonen en een huis willen kopen. Ze merkt tot slot op dat veel moties zijn ingediend die uitsluitend om informatie vragen. Ze geeft aan dat dergelijke vragen schriftelijk kunnen worden gesteld en dat de D66-fractie principieel niet voor dergelijke moties stemt.

De heer D. Herms (Hart voor Wijchen) is blij te horen dat wordt gewerkt aan het AI-beleid en dat wethouder van Bronkhorst zich inzet voor de lobby in Den Haag. Hij heeft nog niet gesproken over de grote gebiedsontwikkelingen die op hen afkomen, maar benadrukt dat ze daar de vinger aan de pols houden. Op andere onderwerpen die zijn fractie zijn opgevallen komt hij later terug bij de behandeling van de moties.

De heer Burgers (PRO) vindt het belangrijk te benadrukken dat preventie in de jeugdzorg niet alleen een financieel verhaal is, maar ook belangrijk is om zware zorg te voorkomen. Hij wijst er verder op dat afval een sociaal probleem is dat anders moet worden benaderd dan alleen met boa's, bijvoorbeeld met preventie. Hij is ook blij te horen dat de Emilia-fractie zichzelf een groene partij noemt en met de erkenning van de D66-fractie over het durven maken van keuzes bij budgetten.

Mevrouw Loermans (VVD) is het eens met veel wat er is gezegd en prijst de begroting als een stevig fundament. Ze erkent dat er verschillen zijn, maar is trots op de begroting en het feit dat de ingediende moties vooral over extra wensen gaan, niet over inhoudelijke wijzigingen. Er is weinig veranderd vanuit het Rijk, waardoor de begroting aansluit op de perspectiefnota, wat volgens haar een goed startpunt is om mee aan de slag te gaan.

De heer Verbeeten (Emilia) begint zijn bijdrage met een luchtige opmerking over zijn vermeende groene vingers en deelt een anekdote over het per ongeluk aanzien van aardbeienplanten voor onkruid. Hij prijst de VVD voor hun motto ‘morgen begint vandaag’, wat aangeeft dat actie ondernomen moet worden. Hij is het eens met de constatering dat de begroting sluitend is en benadrukt dat de regio trots kan zijn op deze prestatie. Hij onderstreept het belang van flexibiliteit in het beleid, zodat kan worden bijgestuurd wanneer nodig. Hij pleit voor een dynamische raad en moedigt aan de komende jaren energie te steken in het behouden van deze dynamiek.

De heer Bijmans (CDA) bedankt het college en de ambtenaren voor het opstellen van een sluitende begroting. Hij merkt op dat er veel overeenkomsten zijn tussen de partijen en dat er een gedeelde wens is voor meer ambitie. Hij is benieuwd naar de aanpak van armoede in Wijchen en kijkt uit naar de resultaten van het inwonersinitiatief voor het verbeteren van onveilige wandelroutes. Hij geeft aan dat de motie over commerciële sportaanbieders en veilig sporten wordt bewaard in afwachting van een onderzoek van het college. Hij benadrukt het belang van een veilige sportomgeving en spreekt zijn tevredenheid uit over de aanwezigheid van een boa in het centrum. Hij hoopt dat in 2027 oplossingen worden gevonden voor problemen met afval, parkeren en fatbikes.

De voorzitter sluit de reacties op de algemene beschouwingen en opent het debat over de moties.

Zij schorst kort om met het presidium te overleggen over de spreektijd van de fracties.

De voorzitter heropent de vergadering en geeft aan dat de spreektijd 18 minuten per fractie is. De eerste indiener van de motie krijgt als laatst het woord. Iedere woordvoerder mag maximaal 3 keer interrumperen, wat van de totale spreektijd af gaat. Daarna wordt direct over de motie gestemd. De voorzitter vraagt of de raad instemt met de volgorde van de moties; dat is het geval.

Motie 1: Evaluatie circulair ontmantelen van het oude gemeentehuis als leerproces
Eerste indiener: de heer L. Herms (Hart voor Wijchen)

De heer Ten Buren (VVD) spreekt zijn steun uit voor circulair bouwen en slopen. De VVD-fractie ondersteunt hergebruik van materialen, verminderen van afval en het terugdringen van de CO_2-uitstoot. Hij pleit ervoor de ervaring van dit project mee te nemen in toekomstige projecten. Hij vraagt echter naar de kosten van het onderzoek voordat het wordt uitgevoerd.

De heer Klinkhamer (Kernachtig Wijchen) geeft aan dat zijn partij geïnteresseerd is in de geleerde lessen van het ontmantelen van het oude gemeentehuis. De motie lijkt uitvoerbaar te zijn. Zijn fractie is akkoord met de motie en ziet een financieringsvoorstel vanzelf tegemoet.

De heer Burgers (PRO) juicht de motie enorm toe. Hij benadrukt dat de gemeente een voorbeeldfunctie heeft en dat zij commerciële partijen moet laten zien hoe circulair bouwen mogelijk is.

Mevrouw J. Janssen (D66) juicht het initiatief voor circulair bouwen toe, maar vraagt zich af of de motie niet slechts om informatie vraagt, iets wat ook schriftelijk had gekund. Ze vraagt de heer L. Herms om verduidelijking over hoe de motie verder gaat dan alleen informatievoorziening.

De heer Verbeeten (Emilia) heeft weinig toe te voegen aan eerdere sprekers. Hij benadrukt het belang van circulair bouwen en is benieuwd naar wat er met de materialen uit het oude gemeentehuis is gebeurd.

Mevrouw Hoogteijling (CDA) deelt dezelfde mening als de D66-fractie en vraagt zich af of de motie niet schriftelijk had gekund, maar geeft aan dat de wethouder heeft bevestigd dat het al in de planning ligt en steunt daarom de motie.

De heer L. Herms (Hart voor Wijchen) legt uit dat hij ervoor kiest een motie in te dienen, ondanks dat het ook schriftelijk had gekund, omdat de motie ruim wordt gesteund. Hij geeft aan dat uit de media blijkt dat bij de herontwikkeling van de sloop van het oude gemeentehuis is gekozen voor circulaire ontmanteling, oftewel recycling. Volgens de gemeente heeft 98,98% van de materialen een nieuwe bestemming gekregen. Zijn fractie vraagt zich af wat met de asbesthoudende dakbedekking is gebeurd. Het oogsten duurde meerdere maanden, wat parallel liep met de voorbereidingen zonder extra vertraging. De aannemer had dit proces al in de aanneemsom meegenomen. Hij vraagt om een business case waarin traditioneel slopen en circulaire ontmanteling worden vergeleken. Hij vraagt om steun van alle fracties.

De voorzitter merkt op dat de motie is gewijzigd op advies van het college en vraagt of er feitelijke onjuistheden zijn gehoord, wat niet het geval is. Er zijn geen stemverklaringen.

Stemming
De voorzitter brengt motie 1 ter stemming.

Met 22 stemmen voor en 2 stemmen tegen is deze motie aangenomen.

Motie 3a: WDW: Tijd voor duidelijkheid en daadkracht
Eerste indiener: de heer Verbeeten (Emilia)
Motie 3b: Doorontwikkeling WDW – Hoe staat het ermee?
Eerste indiener: de heer Grobbe (Kernachtig Wijchen)

De voorzitter stelt voor motie 3a en 3b gezamenlijk te behandelen. De raad stemt hiermee in.

Mevrouw Hoogteijling (CDA) vindt de motie van de Emilia-fractie te ver gaan en spreekt over een gevoel van achterdocht. Zij vraagt zich af waar de zorg zit. De heer Verbeeten (Emilia) vraagt waaruit die achterdocht tekstueel naar voren komt. Mevrouw Hoogteijling zegt de motie vaak te hebben moeten herlezen en dat deze nog steeds niet volledig duidelijk is. Zij vindt de motie van de fractie van Kernachtig Wijchen daarentegen helder en steunt deze.

De heer L. Herms (Hart voor Wijchen) spreekt over de doorontwikkeling van de WDW en vindt dat het niet goed gaat. Hij vergelijkt de situatie met een huwelijk dat voorbij is en suggereert dat het beter is te scheiden. De heer Lukkezen (D66) vraagt waar hij het idee vandaan haalt dat de liefde over is binnen dit ambtenarenapparaat. De heer L. Herms antwoordt dat de liefde alleen in de directie aanwezig is en niet bij de ambtenaren. De heer Lukkezen vraagt zich af waarom niet verder wordt ingegaan op een belangrijk onderwerp dat betrekking heeft op het gezamenlijke ambtenarenapparaat. Hij vraagt waarom geen verdere uitleg wordt gegeven, terwijl wel een motie wordt ingediend. De heer L. Herms reageert dat hij geen namen mag noemen in de raad. Hij vergelijkt de situatie met een mislukte fusie en geeft aan dat de beslissing nooit is vergeven of vergeten. De voorzitter wijst erop dat de tijd doorloopt zolang de microfoon aan staat. Mevrouw Hoogteijling (CDA) merkt op dat ze de insinuaties en verdachtmakingen ongepast vindt voor de raad. Ze vraagt de heer L. Herms waarop hij zijn uitspraken baseert. De heer L. Herms antwoordt dat er geen sprake is van verdachtmakingen, maar dat hij de waarheid vertelt zoals hij die ziet. De heer Lukkezen vindt dat het erop lijkt dat de fractie van Hart voor Wijchen een hoop feiten heeft die zij niet op tafel wil leggen. Hij vraagt hoe de raad een motie kan steunen als niet openlijk over de feiten wordt gesproken.
De heer L. Herms legt uit dat hij geen namen kan noemen, maar dat hij iets zegt wat al bij velen bekend is. Hij pleit ervoor de relatie te beëindigen voordat het tot een vechtscheiding komt en stelt voor niet verder te ontwikkelen, maar af te wikkelen.

De heer Schraven (VVD) spreekt zijn enthousiasme uit over de samenwerking, maar heeft moeite met het doorgronden van de motie van de Emilia-fractie, zeker binnen de korte tijd dat deze werd gedeeld. Hij legt uit dat zijn fractie de motie niet steunt, omdat deze niet haalbaar lijkt volgens het college. Hij vervolgt dat de samenwerking binnen de WDW de afgelopen jaren haar meerwaarde heeft bewezen, maar een goede organisatie vraagt om voortdurende ontwikkeling. Hij benadrukt het belang van een professionele en toekomstbestendige organisatie. Hij dient de motie van de fractie van Kernachtig Wijchen mee in en vraagt hiermee om duidelijkheid over de gemaakte keuzes en voortgang.

De heer Burgers (PRO) reageert op de motie van de heer Verbeeten. Wat daar volgens hem niet goed gaat, is dat de WDW wordt gekoppeld aan bestuurlijke vragen die in Druten zijn gesteld. Dat zijn verschillende werelden. Hij geeft aan dat het belangrijk is de WDW verder te ontwikkelen. De heer Verbeeten (Emilia) vraagt of de heer Burgers het met hem eens is dat de politieke discussie die in Druten wordt gevoerd ten aanzien van de WDW wel degelijk te maken heeft met de toekomst van de WDW. De heer Burgers reageert dat de discussie die in Druten wordt gevoerd over bestuurlijke samenwerking gaat en alle kanten op kan gaan. Hij vindt een koppeling maken met de huidige WDW zeer onverstandig en pleit ervoor nu door te ontwikkelen en los te laten dat er andere zaken spelen. De heer Verbeeten vraagt of hij het ermee eens is dat de zaken die spelen wel actueel zijn, zoals filmpjes die zijn verschenen op RN7[5] over politici uit Druten die praten over een Van Heemstraweg-coalitie. Hij vraagt of hij het ermee eens is dat Wijchen hier rationeel naar moet kijken. De heer Burgers vindt wat er voor de camera is gezegd

[5] Streekomroep

door partijen onverstandig, maar vindt dat de WDW verder ontwikkeld moeten worden en als sterk apparaat moet worden gepresenteerd.

De heer Lukkezen (D66) vindt dat de toekomst van de WDW niet afhangt van nieuwe onderzoeken, rapportages of verbeterplannen, maar van de bereidheid van Druten en Wijchen om op basis van gelijkwaardigheid samen te blijven werken. Gemeenten moeten hun eigen keuzes kunnen maken zonder elkaar in de weg te zitten. Hij geeft aan dat zijn fractie de moties daarom niet steunt.

De heer Verbeeten (Emilia) legt uit dat zijn motie voortkomt uit de kwetsbaarheden die hij heeft opgemerkt in de media en gesprekken met politici uit Druten. De heer Burgers (PRO) vraagt of de heer Verbeeten, als hij bij de WDW zou werken, het niet prettig zou vinden als de raad volledig achter de organisatie zou staan. Hij geeft aan dat ook de WDW zelf de filmpjes bij RN7 ziet, wat niet bevorderlijk is voor de zekerheid van medewerkers over hun toekomst. Hij vindt dat de raad de verplichting heeft volledig achter de WDW te staan en vraagt of de heer Verbeeten het daarmee eens is. De heer Verbeeten antwoordt dat hij het deels eens is met de heer Burgers. Hij legt uit dat de prioriteit van volksvertegenwoordigers bij de inwoners van Wijchen moet liggen. Hij benadrukt dat het belangrijk is het personeel van de WDW te ondersteunen. Hij is niet tegen ontvlechting, maar vindt het niet de bedoeling het proces in Druten zijn gang te laten gaan. Hij pleit voor een gezamenlijke aanpak met Druten om de toekomst van de WDW te bespreken. Hij wijst erop dat de bestuurlijke fusie in 2022 is mislukt en dat nu goed gekeken moet worden naar de bewegingen in de regio. Hij benadrukt dat de motie die voorligt oproept tot een duidelijke en scherpe blik op de toekomst en de opgaven die voor de WDW liggen. De heer Burgers vraagt om verduidelijking, omdat de heer Verbeeten de motie anders uitlegt dan de heer L. Herms. Hij vindt dat de raad een duidelijk signaal moet afgeven over de WDW en vraagt of de heer Verbeeten het daarmee eens is. De heer Verbeeten antwoordt dat hij het niet eens is met de heer Burgers. Hij legt uit dat hij en de heer L. Herms over een verschillend effect en verschillend gevolg praten in de toekomst van de WDW. De motie vraagt echter om verduidelijking en stelt duidelijke kaders. Hij benadrukt dat de motie niet vraagt om een rapportage in 2027, maar om nieuwe kaders die de WDW sterker maken. Dat de heer L. Herms daarin een andere conclusie trekt, staat los van de motie. Het gaat puur over sturing, niet om conclusies. De motie is ingediend, omdat gesprekken zijn gevoerd met mensen uit Druten waaruit pijnpunten naar voren kwamen in sommige dossiers. Hij erkent dat er de afgelopen tijd problemen zijn geweest, zoals de filmpjes en niet meer worden uitgenodigd voor de vierdaagse, en dat het belangrijk is samen met de raad van Wijchen en de raad van Druten naar oplossingen te zoeken. Hij benadrukt dat een strakke motie nodig is om deze samenwerking te bevorderen.

De heer Grobbe (Kernachtig Wijchen) uit zijn teleurstelling dat zijn motie niet als eerst aan bod kwam. Hij vindt dat de motie van Emilia beter als titel ‘Nee tegen de WDW’ had kunnen hebben. Hij bedankt het college voor hun reactie en is blij dat er aandacht is voor de WDW. De fractie van Kernachtig Wijchen steunt de motie van de Emilia-fractie niet, al was het maar omdat zijn fractie al een eenvoudige motie heeft ingediend met vergelijkbare teksten, maar een meer behapbare oproep aan het college. Hij spreekt zijn vertrouwen uit in de WDW en de vakmensen die daar werken, en benadrukt dat de organisatie een van de grootste werkgevers in Wijchen en Druten is. Hij heeft dagelijks gesprekken met mensen van de WDW en vraagt rekening te houden met het feit dat er bijna 500 mensen werken. De heer Verbeeten (Emilia) herinnert zich een eerdere motie van zijn fractie over het betrekken van mensen bij de toekomstvorming van Wijchen, die destijds met hoongelach werd ontvangen. Hij vraagt waarom de heer Grobbe nu met een motie komt die over de WDW gaat, terwijl dit eerder niet bespreekbaar was.
De heer Grobbe reageert dat de motie is ingediend omdat er in de begroting te weinig over werd gezegd en het goed is hier aandacht aan te besteden. Hij uit zijn vertrouwen in de bestuurders en medewerkers van de WDW en wijst op de uitdagingen van werken in een fusieorganisatie.
De heer Verbeeten zegt dat dit geen antwoord is op de vraag. Hij vraagt wat sinds de perspectiefnota is veranderd in de benadering van de WDW en waarom de heer Grobbe nu een motie indient die de WDW prijst. De heer Grobbe antwoordt dat de motie een oproep is om de raad te informeren over de bestuurlijke keuzes en strategische doelstellingen van de WDW. Het

doel is te blijven werken aan een stabiele en professionele WDW. Hij hoopt op steun van de raad.

De voorzitter corrigeert als burgemeester dat gemeente Druten altijd wordt uitgenodigd voor de vierdaagse. Zij geeft aan dat het presidium was uitgenodigd voor de doorgang van de vierdaagse en hoopt hiermee de stelling te hebben gecorrigeerd.

De voorzitter vraagt of de indieners de tekst willen wijzigen. Dat is niet het geval.

Stemming
De voorzitter brengt motie 3a ter stemming.
Met 4 stemmen voor en 20 stemmen tegen is deze motie verworpen.

De voorzitter brengt motie 3b ter stemming.
Met 18 stemmen voor en 6 stemmen tegen is deze motie aangenomen.

Motie 4: Ruimte voor kleinschalige particuliere woningbouwinitiatieven met behoud van de betaalbaarheidsopgave
Eerste indiener: mevrouw Hoogteijling (CDA)

De heer L. Herms (Hart voor Wijchen) merkt op dat zijn fractie staat voor bouwen met beleid. Er moeten echter grenzen worden getrokken. Al met al steunt zijn fractie deze motie niet.

De heer Ten Buren (VVD) benadrukt het belang van het bieden van ruimte aan particuliere woningbouwinitiatieven. Hij geeft aan dat het essentieel is dat inwoners de mogelijkheid krijgen zelf woningen te realiseren en zo bij te dragen aan de woningbouwopgave. Hij merkt op dat het toetsingskader voor deze initiatieven wordt herzien en pleit ervoor kansen te benutten en geen beperkingen op te leggen. Hij geeft aan dat zijn partij de motie niet steunt, omdat ze het toetsingskader willen afwachten.

De heer Klinkhamer (Kernachtig Wijchen) geeft aan dat in Wijchen al lange tijd kleinschalige particuliere woningbouwinitiatieven en CPO's[6] worden omarmd. Hij herinnert eraan dat in 2025 het besluit is genomen het aantal woningen van 2 naar 1 terug te brengen. Hij uit zijn frustratie over de herhaling van de discussie, aangezien al eerder een motie is aangenomen om dit besluit te herzien. Hij wijst erop dat het college heeft aangegeven dit na een evaluatie te willen bespreken en dat wordt gewerkt aan een duidelijk toetsingskader voor woningbouwplannen waarin zowel KPI's als het planfilter zijn opgenomen. Hij wil de discussie niet overdoen en ziet geen onderbouwing voor een jaarlijks plafond. Daarom stemt zijn fractie niet in met deze motie.

De heer Burgers (PRO) sluit zich aan bij de heer Klinkhamer en voegt toe dat de wethouder heeft aangegeven dat de KPI's vooral grote vrijetijdswoningen betreffen, wat ten koste gaat van betaalbare woningen. Hij hoopt dat de evaluatie leidt tot bijstellingen en dat er mogelijkheden komen voor betaalbare woningen binnen een KPI.

De heer Lukkezen (D66) vraagt zich af of het verstandig is deze motie nu in te dienen, aangezien dit de sociale woningmarkt in de weg kan zitten en er daarnaast al een motie is ingediend om de KPI's te heroverwegen. Hij herinnert zich dat dit in juni 2026 zou gebeuren en suggereert dat het CDA kan oproepen dit tijdig uit te voeren.

De heer Verbeeten (Emilia) geeft aan dat hij de motie niet steunt. Hij benadrukt dat het effect van de motie is dat er grotere, duurdere woningen bij komen, terwijl er juist behoefte is aan goedkope en betaalbare woningen.

Mevrouw Hoogteijling (CDA) licht toe dat de motie bedoeld is om te reageren op vragen van

[6] Collectief Particulier Opdrachtgeverschap

inwoners over de huidige beperking van maximaal 1 woning binnen de KPI-regeling. Zij begrijpt dat de motie verkeerd overkomt. Ze ziet echter niet in waarom duurdere woningen altijd ten koste zouden moeten gaan van betaalbare koopwoningen. Zij vraagt hoe met een plafond kan worden gewerkt, zodat bepaalde projecten waarbij het om meer dan 1 woning gaat kunnen doorgaan. Zij begrijpt echter wat er is gezegd en overweegt de motie terug te trekken na overleg met haar fractie.

De voorzitter schorst de vergadering kort.

De voorzitter heropent de vergadering. Mevrouw Hoogteijling (CDA) trekt de motie in. De voorzitter bevestigt dat niet gestemd hoeft te worden over deze motie.

Motie 8: Jong geleerd is oud(er) gedaan
Eerste indiener: mevrouw van de Rakt (PRO)

Mevrouw J. Janssen (D66) dient deze motie mee in. Zij vertelt de kinderraad een tijd geleden te hebben mogen voorzitten. Zij vindt het zonde een gat te laten vallen tussen het einde van de basisschool en het moment van stemrecht. Ook op de middelbare school is burgerschap belangrijk. De motie sluit aan bij het landelijk beleid van herziening van de kerndoelen die alle leerlingen moeten halen in het kader van burgerschap. Die doelen spreken over inspraak, besluitvorming en maatschappelijke betrokkenheid, wat precies is wat een jongerenraad kan bewerkstelligen. Zij benadrukt het belang scholen hierin te betrekken. Ze nodigt raadsleden uit, indien mogelijk, deel te nemen aan toekomstige burgerschapsactiviteiten op scholen. Ze roept de raad op de motie te steunen.

De heer Verbeeten (Emilia) deelt zijn persoonlijke ervaring met zijn kinderen en hun onderwijs in de politiek. Hij merkt op dat er weinig aandacht is voor democratie in het onderwijs en benadrukt het belang van het onderwijzen van kinderen. Hij ondersteunt de motie van harte en ziet het als een waardevolle bijdrage aan het onderwijs.

Mevrouw Gooiker-Loeffen (CDA) sluit zich aan bij de eerdere sprekers en benadrukt het belang van het betrekken van tieners bij de lokale democratie, ook ter voorbereiding op hun stemrecht. Zij vindt het belangrijk dat kinderen leren hun mening te geven en met elkaar in debat te gaan. Zij steunt de motie van harte. Ze vraagt zich af of er behoefte is aan een aanvulling op het bestaande lespakket van ProDemos of dat het lespakket vervalt.

De heer D. Herms (Hart voor Wijchen) spreekt over het belang van jongerenparticipatie en steunt de motie. Hij herinnert aan een eerdere motie over structurele jongerenparticipatie die werd verworpen met als argumentatie dat er al een kinderraad is en klassenbezoeken van ProDemos. Hij hoopt dat deze motie nu wel wordt aangenomen. Hij vraagt zich tot slot af wie de motie verder uitwerkt als deze wordt aangenomen, aangezien de motie is gericht aan de raad.

De heer Ten Buren (VVD) staat positief tegenover de motie, maar benadrukt wel het belang van enthousiasme en draagvlak bij de scholen.

Mevrouw Driessen (Kernachtig Wijchen) benadrukt dat jongerenparticipatie gaat om actie en niet om steeds nieuwe plannen maken. In het verleden is haar fractie kritisch geweest op moties. Het is voor haar fractie van belang hoe de uitwerking van deze motie eruitziet. Zij hoort mevrouw J. Janssen bijvoorbeeld over een jongerenraad, maar voor de fractie van Kernachtig Wijchen gaat het over een pilot met scholen die nadere uitwerking behoeft, en niet zozeer nu al over een jongerenraad. Ze vraagt om verduidelijking van mevrouw Van de Rak over de uitwerking van de motie. Zij wacht op deze verduidelijking voordat ze een beslissing neemt over steun voor de motie. De heer D. Herms (Hart voor Wijchen) vraagt of mevrouw Driessen de motie zou steunen als de pilot leidt tot een jongerenraad.
Mevrouw Driessen geeft aan niet over de uiteindelijke uitwerking te gaan, maar wil graag de intentie van de motie weten.

Mevrouw Van de Rakt (PRO) neemt het woord in de plaats van haar collega-raadslid de heer Merkus, die er vandaag niet is maar zich heeft ingezet voor deze motie. Ze probeert desondanks de vragen te beantwoorden. Ze legt uit dat er een behoefte is aan aanvulling op middelbare scholen en dat het initiatief is opgezet met de gedachte dat als er geen behoefte is bij scholen, het niet doorgaat. Als scholen niet willen deelnemen, dan gebeurt dat niet. Zij merkt op dat de kinderraad wellicht al ogen heeft geopend en prijst de kinderraad als een bijzonder leuk initiatief. De organisatoren van de kinderraad hebben al aangegeven dat ze dit ook voor het voortgezet onderwijs kunnen organiseren. De griffie heeft tevens al gesprekken gevoerd en bevestigd dat dit mogelijk is binnen het voortgezet onderwijs met het bestaande budget voor de kinderraad. Mevrouw Van de Rakt deelt haar persoonlijke ervaring dat haar betrokkenheid bij de politiek haar geloof in de democratie heeft versterkt en pleit voor deelname van alle jongeren, omdat ze hier meer van leren dan uit een lesboek. Zij verwijst naar het strategisch kompas dat meer betrokkenheid van inwoners bij het beleid nastreeft. Mevrouw Driessen (Kernachtig Wijchen) vraagt naar de vorm van de pilot, aangezien de raad niet over de vorm gaat. Mevrouw Van de Rakt antwoordt dat de organisatie van de kinderraad bekijkt hoe dit er precies uitziet en dat deze resultaten worden teruggekoppeld. Mevrouw Driessen vraagt of de scholen een grote stem hebben in dit proces. Mevrouw Van de Rakt bevestigt dat het een samenwerking is tussen de organisatie en de scholen, waarbij een werkvorm wordt gekozen op basis van de ervaringen van de kinderraad. Mevrouw Gooiker-Loeffen (CDA) vraagt naar de organisatie die samen met de scholen het initiatief bedenkt. Mevrouw Van de Rakt antwoordt dat het niet ProDemos is, maar dat de coördinatoren van de kinderraad betrokken zijn.

De voorzitter vult aan dat stichting SOL[7] betrokken is bij het proces. Deze gaat in overleg met basisscholen om mee te doen aan de kinderraad. De kinderen maken een plan en de stichting begeleidt dit proces om te komen tot een plan waarover wordt gedebatteerd. Het debat vindt plaats in de raadszaal, waarbij verschillende basisscholen aanwezig zijn en een van de initiatieven wint en daadwerkelijk wordt uitgewerkt. Van planvorming tot aan het democratisch proces wordt dit dus begeleid door stichting SOL. De stichting heeft aangegeven dat zij hetzelfde kan organiseren voor middelbare scholen, waarbij deelname van scholen op vrijwillige basis is.

De voorzitter vraagt of het college feitelijke onjuistheden heeft gehoord. Dat is niet het geval. De voorzitter vraagt de indiener of die de tekst wenst te wijzigen. Dat is ook niet het geval.

Stemming
De voorzitter brengt motie 8 ter stemming.
Met 24 stemmen voor is deze motie unaniem aangenomen.

Motie 9: Vroegsignalering vrijwilligers
Eerste indiener: mevrouw J. Janssen (D66)

Mevrouw Smeets (PRO) benadrukt het onschatbare belang van vrijwilligers voor de samenleving. Ze legt uit dat vrijwilligers vaak als eerste merken wanneer iemand vastloopt of hulp nodig heeft. Daarom is het een goed idee te verkennen hoe hun rol verder kan worden benut. Ze benadrukt echter dat de onafhankelijke positie van vrijwilligers essentieel is en moet worden gekoesterd. Ze vindt dat het verstrekken van informatie door vrijwilligers acceptabel is, maar dat het doorspelen van informatie naar de gemeente niet wenselijk is. Vrijwilligers zijn er om inwoners te helpen en niet om als verlengstuk van de gemeente te fungeren. Ze wil ervoor waken vrijwilligers op te zadelen met extra taken en verantwoordelijkheden. Het moet vrijwillig, laagdrempelig en menselijk blijven. Zij denkt dat mensen helpen met het vinden van de juiste weg al een grote ondersteuning is. Tot slot wijst ze op het belang van het gebruik van de kennis en kunde van MeerVoormekaar, zoals de motie ook oproept. Met deze aandachtspunten steunt de PRO-fractie de motie.

[7] Samen Ondernemend Leren

De heer Klinkhamer (Kernachtig Wijchen) erkent de waarde van vroegsignalering en van de vele vrijwilligers in Wijchen. Hij vindt de motie sympathiek, maar hoort de PRO-fractie al veel kanttekeningen meegeven. Hij benadrukt dat het initiatief bij de vrijwilligers of de vrijwilligersorganisatie zelf moet liggen en niet bij de raad of de overheid. Daarom steunt hij de motie niet. Mevrouw J. Janssen (D66) begrijpt de reserveringen van de heer Klinkhamer, maar hoort ook dat hij de meerwaarde van het initiatief ziet. Ze vraagt waarom de raad geen initiatief mag nemen om vrijwilligers te vragen bijvoorbeeld scholing of flyers te verspreiden, aangezien dit geheel vrijwillig is. De heer Klinkhamer legt uit dat het signaal kan overkomen alsof de overheid dit graag wil. Hij wacht liever op een initiatief vanuit de vrijwilligers zelf.
Mevrouw J. Janssen begrijpt de negatieve houding niet. Ze licht toe dat het gaat om een verkenning of de kennis en kunde van MeerVoormekaar met vrijwilligers kan worden gedeeld als zij daar behoefte aan hebben. De heer Klinkhamer zegt het bij zijn vorige antwoord te houden.

De heer Ten Buren (VVD) erkent de grote waarde van vrijwilligers en hun rol in het signaleren van zorg. Hij waarschuwt echter dat vrijwilligers zich niet verantwoordelijk moeten voelen voor de problemen die ze tegenkomen en dat mensen vrijwilligers mogelijk niet meer toelaten als ze ongewenste zaken signaleren. Daarom is hij tegen de motie. Mevrouw J. Janssen (D66) vraagt waarom de heer Ten Buren erop tegen is als een energiecoach bijvoorbeeld laaggeletterdheid signaleert en diegene wijst op hulp bij de bibliotheek. De heer Ten Buren antwoordt dat als mensen er zelf om vragen, vrijwilligers kunnen doorverwijzen naar MeerVoormekaar.

De heer D. Herms (Hart voor Wijchen) vindt het idee sympathiek en erkent dat vrijwilligers problemen soms eerder kunnen signaleren. Hij benadrukt het belang van preventie en heeft nagedacht over de kosten en opbrengsten van vroegsignalering. Hij uit twijfels over de uitvoerbaarheid gezien de privacywetgeving en de informatiepositie, aangezien de motie vaak persoonlijke situaties van inwoners betreft. Hij geeft aan dat zijn fractie voor de motie is, maar met de kanttekening dat zij wil worden geïnformeerd indien de motie niet uitvoerbaar blijkt te zijn.

Mevrouw Gooiker-Loeffen (CDA) spreekt haar waardering uit voor de vrijwilligers en benadrukt hun onmisbare rol in de samenleving. Ze sluit zich aan bij het betoog van mevrouw J. Janssen en waardeert de wijzigingen in de motie, omdat deze benadrukken dat vrijwilligers geen professionals zijn en dat hun bijdrage in samenwerking met de gemeente moet worden onderzocht. De CDA-fractie dient de motie nog altijd mee in.

De heer Verbeeten (Emilia) vindt dat vrijwilligers essentieel zijn voor de samenleving en dat er coördinatie moet zijn wanneer zij signalen opvangen, zodat problemen vroegtijdig kunnen worden aangepakt.

Mevrouw J. Janssen (D66) legt uit dat vroegsignalering al wordt ingezet in Wijchen, bijvoorbeeld bij huiselijk geweld en betalingsachterstanden. Ze vindt dat vrijwilligers, die vaak vertrouwd worden door inwoners, een belangrijke rol kunnen spelen in het vroegtijdig signaleren van problemen. Ze benadrukt dat het niet de bedoeling is dat vrijwilligers als verklikkers optreden, maar dat zij, indien gewenst, scholing kunnen ontvangen om inwoners beter te helpen. Ze geeft voorbeelden van hoe vrijwilligers zoals energiecoaches of belastingmaatjes mensen kunnen doorverwijzen naar andere hulpbronnen, zoals de bibliotheek. Ze onderstreept dat deze aanpak veel winst kan opleveren door mensen op een laagdrempelige manier te helpen en vrijwilligers in hun kracht te zetten.

De voorzitter constateert dat er geen onjuistheden zijn gehoord. Zij vraagt de indiener of zij de tekst wenst te wijzigen; dat is niet het geval. Er zijn geen stemverklaringen.

Stemming
De voorzitter brengt motie 9 ter stemming.
Met 12 stemmen voor en 12 stemmen zijn de stemmen gestaakt.

In verband met het staken van de stemmen wordt opnieuw over deze motie gestemd in de

eerstvolgende raadsvergadering.

Motie 11 Benut de kansen van AI
Eerste indiener: de heer Lukkezen (D66)

Mevrouw Van de Rakt (PRO) merkt op dat AI verandert hoe men werkt, leert en informatie tot zich neemt. Het is geen hype en heeft grote gevolgen voor de samenleving. Zij steunt dan ook een discussie hierover en is blij te horen dat binnenkort iemand wordt aangenomen op data en AI. Volgens haar gaan de ontwikkelingen razendsnel. Zij merkt op dat het kabinet forse bezuinigingen heeft aangekondigd op het ambtenarenapparaat en AI is een mogelijke oplossing om dit op te vangen. Met deze motie blijft de raad meekijken: wat levert het op en wat kost het. De PRO-fractie dient de motie mee in.

De heer Grobbe (Kernachtig Wijchen) geeft aan dat het aandacht verdient dat het thema AI wordt toegepast in de WDW. Het is fijn dat dit gebeurt, ook voor de eigen raad. Door deze motie aan te geven, wordt hier de juiste aandacht aan gegeven. Zijn fractie steunt de motie.

De heer Schraven (VVD) merkt op dat AI een zeer uitgebreide technische ontwikkeling betreft, die voor tijdsbesparing kan zorgen. Dat hierdoor sneller en efficiënter kan worden gewerkt is voor hem duidelijk. Hij ziet dat de gemeente de ontwikkeling omarmt, aangezien er beleid op wordt uitgewerkt en iemand op wordt aangenomen. Hij prijst dat de gemeente meegaat met de tijd en zelf ook kijkt naar hoe werk beter en slimmer kan. Hij vindt de motie een mooie aanmoediging, maar ook overbodig. Hij verwijst naar de opmerking van de D66-fractie dat zij niet voor moties stemt die alleen om informatie vragen en vindt het daarom vreemd een zogenaamde ‘aanmoedigingsmotie’ in stand te houden. Daarom stemt de VVD-fractie tegen.

De heer D. Herms (Hart voor Wijchen) geeft aan dat AI in de maatschappij een grote rol speelt. Hij is benieuwd naar de uitkomsten van dit deelproject en wacht de verdere uitwerking af. De eeuwenoude vraag in de raad is volgens hem of de motie overbodig is of een steuntje in de rug. Voor de fractie van Hart voor Wijchen is het niet meer dan logisch de motie te steunen, ook vanwege het antwoord van het college hierop.

De heer Bijmans (CDA) is het ermee eens dat de kansen van AI optimaal moeten worden benut, zoals ook het college aangeeft. Hij merkt op dat er al een project loopt en de CDA-fractie wil niet op de stoel van de ambtenaren gaan zitten. Hij vraagt zich daarom af of de motie nodig is en steunt deze niet.

De heer Verbeeten (Emilia) steunt de motie, maar merkt op dat hij hierin nauwelijks terugleest dat ook rekening moet worden gehouden met de mogelijke gevaren van AI.

De heer Lukkezen (D66) is blij met de reactie van de VVD-fractie, want hij is zeker niet voor overbodige moties. Hij legt graag uit wat deze motie toevoegt. Zoals de Emilia-fractie net aangaf, zien mensen gevaar in de ontwikkelingen rondom AI, waarop men alert moet blijven. Daarom is het voor de raad van belang dicht op de bal te blijven. Hij licht toe dat punt 1 van het dictum om informatie vraagt, maar dient als inleiding voor punt 2, dat vraagt de raad via de perspectiefnota de juiste handvaten te geven. De heer D. Herms (Hart voor Wijchen) vraagt of het aangekondigde AI-beleid hierin niet voldoende is. De heer Lukkezen antwoordt dat hij in de begroting geen harde deadline leest. Hij hoort dat het college heeft toegezegd de raad 2 keer per jaar te informeren, maar het opnemen hiervan in de perspectiefnota gaat nog een stap verder. Hij staat echter open voor suggesties ter verbetering.

De voorzitter constateert dat er geen onjuistheden zijn gehoord. Zij vraagt de indiener of hij de tekst wenst te wijzigen. Dat is niet het geval. Er zijn geen stemverklaringen.

Stemming
De voorzitter brengt motie 11 ter stemming.
Met 19 stemmen voor en 5 stemmen tegen is deze motie aangenomen.

Motie 12 Veilig naar school
Eerste indiener: de heer Lukkezen (D66)

De heer Verbeeten (Emilia) vertelt over toen zijn kinderen op school zaten rond 2005 en dat er destijds al veel discussie was over de verkeersveiligheid. Het probleem bij scholen is volgens hem dat de veiligheid specifiek per school moet worden bekeken. Het is onmogelijk bij alle scholen een 15 km/h-zone in te stellen, niet alleen technisch maar ook wat betreft draagvlak, infrastructuur en het controleren hierop. De Emilia-fractie steunt de motie niet.

Mevrouw Hoogteijling (CDA) merkt op dat de veiligste manier om naar school te gaan lopen en fietsen is. Ze benadrukt dat auto's thuisgelaten moeten worden. Ze deelt de zorgen over verkeersveiligheid met de fractie van D66, maar vindt dat de raad niet de oplossing moet bedenken; dat is aan de ambtelijke organisaties. De raad kan hooguit zijn zorgen uiten, maar daar is volgens haar al vaak over gesproken. De heer Lukkezen (D66) bevestigt dat de raad al vaak over dit onderwerp heeft gesproken zonder vooruitgang te boeken. Deze motie is daarom ingediend om een stap vooruit te zetten. Mevrouw Hoogteijling reageert dat de raad een lekenbestuur is en stelt zich voor dat ambtenaren met spanning kijken naar de raadsvergaderingen en de plannen die nu weer worden bedacht en onhaalbaar zijn. Zij vindt deze motie in die categorie vallen en wijst op het antwoord van de wethouder dat een schoolzone niet zomaar kan worden ingericht als woonerf. De heer Lukkezen vraagt of mevrouw Hoogteijling het niet gewoon wil proberen. Mevrouw Hoogteijling zegt een hartstochtelijk voorstander te zijn van wandelen en fietsen en is verontwaardigd over hoeveel ouders hun kinderen met de auto naar school brengen. Ze benadrukt dat kinderen zelf moeten leren fietsen, wat beter is voor hun motoriek en beweging en herhaalt dat het omzetten van een schoolgebied in een woonerf niet mogelijk is.

De heer D. Herms (Hart voor Wijchen) geeft aan dat het belangrijk is tijdens het autorijden de ogen op de weg te houden en de handen aan het stuur om onveilige situaties te voorkomen. Hij geeft aan dat als de motie uitvoerbaar was, zijn fractie deze zou steunen, maar dat de uitvoering erg duur is, waardoor hij de motie niet steunt.

De heer Schraven (VVD) geeft aan dat de motie op papier moeilijk te weigeren lijkt, omdat iedereen meer veiligheid voor kinderen wil. Echter, vanwege de verregaande consequenties raadt het college de motie af. Hij stelt voor later samen te sparren over hoe de veiligheid rondom scholen kan worden vergroot, maar ziet de oplossing niet in deze motie.
Mevrouw Smeets (PRO) vraagt of de heer Schraven niet eerst wil kijken naar wat precies het probleem is, voordat over oplossingen wordt gesproken. De heer Schraven antwoordt dat het inderdaad belangrijk is eerst het probleem te identificeren en dat hierover kan worden gesproken.

De heer Evers (Kernachtig Wijchen) vindt dat het probleem vooral om gedrag gaat en dat er al veel wordt gedaan, zoals de inzet van schoolzones. Van 30 naar 15 km/h is volgens hem een grote stap. Hij herhaalt dat het er vooral om gaat hoe men zich gedraagt in de buurt van een school. Hij merkt op dat oplossingen duur zijn en dat zijn partij de motie daarom niet steunt.

Mevrouw Smeets (PRO) sluit zich aan bij de eerdere sprekers en geeft aan dat haar partij de motie ook niet steunt. Ze ziet woonerven niet als oplossing en wijst op problemen zoals parkeerdruk en chaos tijdens de ochtendspits. Ze vindt dat scholen in samenspraak met ouders naar pragmatische oplossingen moeten zoeken. De heer Lukkezen (D66) vraagt sinds wanneer scholen verantwoordelijk zijn voor de buitenruimte. Mevrouw Smeets benadrukt dat gedrag vaak de kern van het probleem is. Zij vindt het een keuze om hard te rijden in schoolzones. Hoewel de maximumsnelheid daar 30 km/h is, kan men ook zelf beslissen 15, 10 of zelfs 5 km/h te rijden. Ze wijst erop dat scholen, zoals De Buizerd, samen met ouders kijken naar oplossingen voor verkeersveiligheid. Ze geeft aan dat haar fractie de motie niet steunt.

De heer Lukkezen (D66) beaamt dat het probleem over gedrag gaat en vindt dat de gemeente door de inrichting van de buitenruimte bepaald gedrag kan stimuleren. Hij geeft het voorbeeld van een snelweg naast een school, waar de meeste mensen waarschijnlijk 100 km/h zouden rijden. De heer D. Herms (Hart voor Wijchen) vraagt of het niet logisch is dat men niet altijd de maximumsnelheid hoeft te rijden waar dat niet veilig is. De heer Lukkezen merkt op dat hoewel veilig gedrag wordt aangeleerd tijdens rijles, er nog altijd veel boetes worden uitgedeeld. Niet iedereen houdt zich daar dus aan. Hij vindt dat bepaald gedrag gestimuleerd kan worden, bijvoorbeeld door woonerven in te stellen. Mevrouw Hoogteijling (CDA) vraagt welk probleem wordt opgelost met een maximumsnelheid van 15 km/h. De heer Lukkezen legt uit dat het doel is kinderen vrij over straat te laten bewegen zonder dat ouders bang hoeven zijn voor aanrijdingen. De heer Verbeeten (Emilia) vraagt of het probleem niet meer te maken heeft met gedrag dan met de toegestane snelheid. De heer Lukkezen vindt dat het erom gaat dat de ruimte moet worden teruggegeven aan mensen in plaats van voertuigen. Mevrouw Hoogteijling herhaalt haar vraag over welk probleem wordt opgelost met de voorgestelde oplossing, en merkt op dat 15 km/h nog steeds gevaarlijk kan zijn. De heer Lukkezen antwoordt dat het probleem dat wordt opgelost is dat de ruimte weer aan mensen wordt gegeven in plaats van aan voertuigen. Mevrouw Smeets (PRO) vraagt waarom de motie zich dan richt op het instellen van woonerven in plaats van te pleiten voor met de fiets of lopend naar school te gaan.
De heer Lukkezen zegt dat mensen soms haast hebben en dan de auto pakken. Hij legt uit dat het belangrijk is dat kinderen onderwijs kunnen genieten en dat woonerven een eenvoudig middel zijn om de ruimte veiliger te maken. Hij wijst erop dat andere gemeenten hier al ervaring mee hebben. De heer Evers (Kernachtig Wijchen) vraagt of de heer Lukkezen niet meer gelooft in dialoog met ouders, zoals voorgesteld door mevrouw Smeets, in plaats van dure maatregelen te nemen. De heer Lukkezen vindt dialoog ook belangrijk. Hij pleit ervoor breder te kijken en vraagt om een beleidsaanpassing. Hij staat open voor een gesprek als de motie het niet haalt. Hij roept op te werken aan een veiligere omgeving waar kinderen vrij kunnen spelen zonder risico op ongelukken.

De voorzitter vraagt of er onjuistheden zijn gehoord; dat is niet het geval. Zij vraagt of de indiener de tekst wenst te wijzigen; ook dat is niet het geval. Er zijn geen stemverklaringen.

Stemming
De voorzitter brengt motie 12 ter stemming.
Met 2 stemmen voor en 22 stemmen tegen is deze motie verworpen.

De voorzitter stelt voor de vergadering kort te schorsen vanwege onrust in de zaal en om de benen te strekken.

De voorzitter schorst de vergadering 5 minuten.

De voorzitter heropent de vergadering en geeft aan dat er nog 4 moties te behandelen zijn.

Motie 13: Van stilstaande duurzaamheidsreserves naar concrete resultaten
Eerste indiener: de heer Ten Buren (VVD)

De heer D. Herms (Hart voor Wijchen) begrijpt de gedachte achter de motie. Er zit ruim € 700.000 in de duurzaamheidsreserves en hij vindt dat het geld moet worden gebruikt als er een goed idee is. Aan de andere kant hoeft geld niet te worden uitgegeven omdat het er is. Hij pleit ervoor het geld achter de hand te houden voor wanneer het echt nodig is.

Mevrouw Hoogteijling (CDA) vindt de motie een goed idee en benadrukt dat geld voor je moet werken. Ze ziet het als een bijdrage aan het realiseren van duurzaamheidsdoelstellingen.

De heer Verbeeten (Emilia) geeft aan dat de enige fout in de motie is dat ze hem niet samen hebben ingediend. Hij merkt grappend op dat de Emilia-fractie als groenste partij van Wijchen de motie niet kan afwijzen.

Mevrouw J. Janssen (D66) geeft aan de motie mee in te dienen.

De heer Burgers (PRO) steunt de motie en is enthousiast over het idee.

De heer Kersten (Kernachtig Wijchen) steunt de motie.

De heer Ten Buren (VVD) steunt de motie en ziet het als een stap van ambitie naar uitvoering.

De voorzitter vraagt of het college feitelijke onjuistheden heeft gehoord; dat is niet het geval. De voorzitter vraagt de indiener of hij de tekst wenst te wijzigen. Ook dat is niet het geval. Er zijn geen stemverklaringen.

Stemming
De voorzitter brengt motie 13 ter stemming.
Met 24 stemmen voor is deze motie unaniem aangenomen.

Motie 14: Zwieren en zwaaien buiten de kasteeltuin
Eerste indiener: de heer Verbeeten (Emilia)

De vergadering gaat verder met motie 14, waarbij dictum 1 is vervallen.

Mevrouw Hoogteijling (CDA) geeft aan dat haar fractie kritisch was over de activiteiten in de Kasteeltuin, maar pleit ervoor het evenementenbeleid af te wachten voordat verdere beslissingen worden genomen. Zij roept de Emilia-fractie op de motie aan te houden tot de bespreking over het evenementenbeleid om dit in samenhang te kunnen bekijken.
De heer Verbeeten (Emilia) vraagt of mevrouw Hoogteijling het met hem eens is dat het belangrijk is niet alleen voor inwoners, maar ook voor de organisatie rond de kermis, de exploitanten en de horeca, de verwachtingen tijdig te managen. Hij vraagt of het niet belangrijker is hiernaar te kijken dan te wachten op het evenementenbeleid, dat volgens hem nog wel een jaar kan duren. Mevrouw Hoogteijling antwoordt dat zij wil weten wat het meest kansrijke pad is om hun punten te realiseren. Ze geeft aan dat ze van de wethouder heeft begrepen dat het niet lang meer duurt voordat het evenementenbeleid er komt, mogelijk al begin 2027. Ze vraagt om duidelijkheid over de termijn en denkt dat het evenementenbeleid de juiste plek is deze afwegingen te maken, omdat ze voorziet dat er op dit moment geen meerderheid voor deze motie is.

De voorzitter vraagt of het college duidelijkheid kan geven over het tijdsverloop van het evenementenbeleid. Wethouder Van Dam geeft aan dat in het najaar van 2026 het participatieproces rondom het evenementenbeleid start en dat in de eerste helft van 2027 een eerste versie bij de raad wordt verwacht.

De heer Vrolijks (Hart voor Wijchen) vindt de naam ‘Zwieren en zwaaien buiten de Kasteeltuin’ leuk bedacht, maar vindt het op dit moment overbodig de jaarlijkse kermis niet meer in de Kasteeltuin te houden, gezien de huidige situatie met de betonnen ondergrond. Hij suggereert dat dit in de toekomst anders kan zijn als er weer gras ligt.

De heer Schraven (VVD) geeft aan dat de motie in hun ogen tegen eerdere afspraken in de raad in gaat en dat zijn fractie de motie daarom niet steunt. De heer Verbeeten (Emilia) vraagt wat voor de heer Schraven belangrijker is: de afspraak of de acute situatie van de Kasteeltuin.
De heer Schraven antwoordt dat de VVD-fractie zich aan de afspraken houdt. Hij hoort dat het beleid binnen een halfjaar komt en meent dat er voldoende tijd is hierover later opnieuw na te denken.

De heer Grobbe (Kernachtig Wijchen) geeft aan dat zijn fractie nog lang wil blijven zwieren en zwaaien in de Kasteeltuin, maar dat de motie op de muziek vooruitloopt. Hij benadrukt dat het nu niet aan de orde is en ze voorlopig binnen de grenzen van de vergunning blijven. Hij roept op

de enquête over het evenementenbeleid in te vullen om het college te helpen.
De heer Verbeeten (Emilia) vraagt of de heer Grobbe, ondanks dat het evenementenbeleid misschien een ander beeld schetst, toch wil blijven zwaaien en zwaaien in de Kasteeltuin.
De heer Grobbe bevestigt dat hij dat zeker wil en dat zijn antwoorden op de enquête al zijn ingevuld.

Mevrouw Van de Rakt (PRO) geeft aan dat haar fractie erg is geschrokken van wat er tijdens de afgelopen kermis is gebeurd. Ze benadrukt dat evenementen in de Kasteeltuin moeten blijven, maar dat de draagkracht in acht moet worden genomen. Ze hecht aan bestaande afspraken met bijvoorbeeld Stichting Borreltent en de kermis en wil dat de gemeente een betrouwbare overheid blijft waarop ondernemers en verengingen kunnen blijven rekenen. Ze steunt de motie omdat deze een duidelijk signaal geeft dat de kermis niet meer op deze manier in de Kasteeltuin past.

Mevrouw J. Janssen (D66) is voor de motie.

De heer Verbeeten (Emilia) zegt dat uit de reactie van het college duidelijk blijkt dat men jaarrond evenementen in de Kasteeltuin wil organiseren. Dat beeld werd geschetst ruim voordat de kermis plaatsvond. Hij constateert dat de kermis niet vlekkeloos is verlopen en schetst dat er problemen waren met aggregaten die langs de bomen stonden en kermisattracties die veel druk op de bodem uitoefenden. In dat geval maakt het volgens hem niet uit of er beton of gras ligt; het beschadigt de Kasteeltuin. Hij roept op tot duidelijke regels voor het houden van evenementen in deze omgeving. Hij waardeert de bereidheid van de PRO-fractie mee te denken en pleit voor een verstandige aanpak zonder vast te houden aan strikte tijdlijnen.

De voorzitter vraagt of het college feitelijke onjuistheden heeft gehoord; dat is niet het geval.
De voorzitter vraagt de indiener of hij de tekst wenst te wijzigen. Dat is niet het geval. Er zijn geen stemverklaringen.

Stemming
De voorzitter brengt motie 14 ter stemming.
Met 6 stemmen voor en 18 stemmen tegen is deze motie verworpen.

Motie 15: Jeugdhulpkinderen verdienen meer dan beloften
Eerste indiener: de heer Verbeeten (Emilia)

Mevrouw J. Janssen (D66) reageert op een suggestie van de wethouder dat de motie overbodig zou zijn. Zij betoogt dat de effecten van de voorgestelde maatregelen niet zichtbaar zijn en dat meer moet worden gedaan om de jeugdhulp te verbeteren. Ze wijst erop dat de besparingen die worden verwacht niet zijn gerealiseerd en dat gezinnen nog steeds niet de hulp krijgen die ze nodig hebben. Ze benadrukt dat de prioriteit bij de gezinnen moet liggen en niet bij de besparingen.

De heer Burgers (PRO) spreekt zijn steun uit voor de extra middelen die beschikbaar worden gesteld voor jeugdhulp in de begroting. Hij erkent dat het moeilijk is de effecten van preventie te meten en benadrukt dat het belangrijk is jongeren te helpen voordat ze in zware zorg terechtkomen. Hij geeft aan de motie niet te steunen, maar juicht de extra middelen toe.

Mevrouw Driessen (Kernachtig Wijchen) benadrukt het belang van goede jeugdhulp en wijst erop dat de raad kritisch moet kijken naar de kosten en aannames in de begroting. Uit de beantwoording van gestelde technische vragen blijkt dat het lastig is vast te stellen welk financieel effect afzonderlijke maatregelen hebben gehad. De kosten worden beïnvloed door verschillende factoren, zoals het aantal kinderen dat hulp nodig heeft, de zwaarte van de hulp en de stijgende tarieven. Op dit moment krijgt de raad via de bestaande rapportages inzicht in die ontwikkelingen en de kosten van de jeugdhulp, en vanaf 2027 krijgt de raad nog meer informatie. Zij denkt dat een onderzoek naar gebeurtenissen in het verleden veel extra inzet vraagt, terwijl het de vraag is hoeveel nuttige informatie dit oplevert. De fractie van

Kernachtig Wijchen kijkt dus vooral uit naar de uitgebreide informatie die vanaf 2027 beschikbaar komt en steunt de motie niet.

De heer Schraven (VVD) sluit zich aan bij de reacties van de coalitiepartijen en steunt de motie niet.

De heer Vrolijks (Hart voor Wijchen) deelt dezelfde mening en vindt de motie overbodig en kostbaar.

Mevrouw Gooiker-Loeffen (CDA) geeft aan dat besparingen op papier geen garantie bieden, maar dat zij vertrouwen heeft in de intentie van de belofte van het sociaal team en het streven goede begeleiding te bieden aan jongeren die dat nodig hebben, ook met de financiële uitdagingen waar het sociaal domein voor staat. De CDA-fractie ervaart de informatiebijeenkomsten van het sociaal domein als transparant. Zij vraagt zich af wat de Emilia-fractie in deze bijeenkomsten mist. Zij ziet haar ervaring met en vertrouwen in het sociaal team niet terug in deze motie en stemt tegen.

De heer Verbeeten (Emilia) geeft aan dat de raad het meerdere keren heeft gehad over de vaste routes die worden afgelegd. Hij hoort duidelijk de beraadslagingen van de andere partijen en besluit de motie in te trekken.

De voorzitter concludeert dat niet hoeft te worden gestemd over deze ingetrokken motie.

Motie 16: Weerbaar Wijchen
Eerste indiener: de heer Verbeeten (Emilia)

Mevrouw Hoogteijling (CDA) geeft aan dat de CDA-fractie in de vorige raadsperiode een motie heeft ingediend op dit thema die raadsbreed is aangenomen. In de terugkoppeling begrijpt zij dat het college bezig is die motie uit te voeren. Zij herhaalt dat het aan de ambtelijke organisatie is oplossingen te bedenken en met voorstellen te komen. Zij merkt verder op dat informatiebijeenkomsten mogelijk niet goed werken in Nederland, omdat mensen die niet al zijn geïnformeerd niet zouden komen.

De heer L. Herms (Hart voor Wijchen) vertelt thuis in de meterkast al een rampenplan te hebben hangen en dat de overheid reeds een boekje heeft gedeeld over hoe te handelen in een noodsituatie. Hij geeft aan dat de media er voortdurend op wijzen wat men in huis moet hebben en welke voorzorgsmaatregelen moeten worden genomen, en dat men zich op het ergste moet voorbereiden. Hij vindt deze motie overbodig en steunt deze niet.

De heer Ten Buren (VVD) benadrukt het belang dat inwoners zijn voorbereid op mogelijke noodsituaties. Hij vraagt zich echter af wat bijeenkomsten zouden toevoegen aan de informatie die de landelijke overheid reeds deelt. Hij deelt de visie van mevrouw Hoogteijling dat mensen die naar de informatiebijeenkomst zouden komen waarschijnlijk al zijn voorbereid.

Mevrouw Kuipers (Kernachtig Wijchen) geeft aan dat de raad op 3 juli 2025 al aandacht had voor dit onderwerp, toen bij de perspectiefnota de motie ‘Maatschappelijke weerbaarheid’ werd aangenomen. Zij heeft vernomen dat het plan van aanpak in Q1 komt en de gemeenteraad hierover wordt geïnformeerd. Ook is bekend dat de pilot Noodsteunpunt is uitgevoerd en wordt geëvalueerd. De gemeente is dus bezig met een plan van aanpak en er is een tijdelijke projectleider aangesteld. Zij vraagt zich af waarom men dit proces wil versnellen. Er is al een tijd aandacht voor noodpakketten, er zijn spotjes op de radio en het boekje ‘Denk vooruit’ is gedeeld. Hierin staat veel bruikbare informatie. Haar fractie steunt de motie niet.

Mevrouw Smeets (PRO) bespreekt dat zowel gemeente Wijchen als de landelijke overheid informatie heeft gedeeld, zoals de infographic met een checklist van wat iedereen in huis moet hebben, alle noodtelefoonnummers en hoe te handelen in noodsituaties. Zij meent dat alle informatie reeds voorhanden is en daarom vindt zij de motie overbodig.

De heer Lukkezen (D66) merkt op dat dit al een regionaal doel is en dit al in het landelijk veiligheidsbeleid staat. Hij is het eens dat de motie overbodig is.

De heer Verbeeten (Emilia) doet toch een poging anderen te overtuigen. Hij noemt een artikel in het Algemeen Dagblad en een podcast die werd vertoond door Tommy Wieringa, waarin duidelijk een beeld werd geschetst dat er, zonder mensen angst aan te willen jagen, een noodzaak is in beweging te komen. Hij heeft gezocht naar mogelijkheden om een verbeterslag te maken en heeft 2 punten gevonden: tempo, vandaar het verzoek op korte termijn met bijeenkomsten te komen, en een wisselwerking, waarin niet alleen informatie wordt gezonden maar mensen ook de ruimte krijgen met specialisten te praten. Hij geeft aan dat dit in andere landen succesvol is gebleken en daarom is hij groot voorstander van deze motie.
Mevrouw Hoogteijling (CDA) begrijpt de oproep, maar vraagt of hij niet denkt dat mensen zelf maatregelen kunnen bedenken zonder invloed van de gemeente. De heer Verbeeten antwoordt dat er helaas veel mensen zijn die niet bij machte zijn zichzelf te mobiliseren in noodsituaties. In het afgelopen jaar zijn er de nodige noodsituaties geweest, zoals een bosbrand, waarbij men goed voorbereid moet zijn. Mevrouw Hoogteijling vraagt of hij ervan op de hoogte is dat de veiligheidsregio al scenario's heeft klaarliggen in het geval van rampen. De heer Verbeeten geeft aan dat het hem erom gaat mensen mee te nemen in de informatievoorziening en dat zij met hun vragen bij de overheid of de gemeente terechtkunnen. Hij pleit daarbij voor een wisselwerking die kan ontstaan tijdens bijeenkomsten. Mevrouw Smeets (PRO) vraagt waarom een inwoner daarvoor naar een informatiebijeenkomst zou moeten gaan. Zij vraagt of de inwoner niet op een andere wijze contact kan opnemen met de gemeente, bijvoorbeeld via e-mail of telefoon. De heer Verbeeten reageert dat niet iedereen digitaal vaardig is en sommige mensen graag persoonlijk met de overheid sparren.

De voorzitter vraagt of het college feitelijke onjuistheden heeft gehoord; dat is niet het geval. De voorzitter vraagt de indiener of hij de tekst wenst te wijzigen. Dat is ook niet het geval. Er zijn geen stemverklaringen.

Stemming
De voorzitter brengt motie 16 ter stemming.
Met 1 stem voor en 23 stemmen tegen is deze motie verworpen.

De voorzitter geeft aan dat alle moties zijn besproken en dat nu kan worden gestemd over de Beslisnota Begroting 2027. Zij vraagt of er stemverklaringen zijn. Dat is niet het geval.

Met 24 stemmen voor is de Beslisnota Begroting 2027 unaniem aangenomen.

De gemeenteraad besluit:
1. De programmabegroting 2027 vast te stellen, waarmee u:
    a. Instemt met de investeringen 2027, inclusief het voorstel tot kredietverlening conform bijlage 2;
    b. Instemt met de mutaties in het boekwerk 'Reserves en voorzieningen begroting 2027', conform bijlage 3;
    c. Instemt met de structurele mutaties op bestaand beleid conform bijlage 4 (mutaties bestaand beleid, structureel);
    d. Instemt met verwerking van het nieuw beleid conform bijlage 5 (mutaties nieuw beleid structureel);
    e. Instemt met de incidentele mutaties conform bijlage 6 (mutaties incidentele posten);
    f. Instemt met de toezicht arrangementen op verbonden partijen uit de paragraaf verbonden partijen;
    g. Instemt met de uitgangspunten voor het treffen van de voorziening groot onderhoud gebouwen;
    h. De meerjarenraming 2028-2030 voor kennisgeving aanneemt.

7. Sluiting
De voorzitter bedankt de aanwezigen op de publieke tribune en de kijkers thuis hartelijk voor hun belangstelling tijdens de vergadering. Ze spreekt haar waardering uit voor de raadsleden voor hun inbreng en geduld tijdens deze lange vergadering. De voorzitter sluit de vergadering en wenst iedereen een prettige avond en een fijne, welverdiende borrel.